

זשכנו תדרש

שו"ת חזרה

הלכות נדה

חלק א'

הצהי"ת

השאלות נכתבו ע"י המפצל "דרשו", והוספתי אליהם התשובות

הוספתי שאלות על המראי מקומות של "דרשו"

[שאלות שהוספתי נכתבו במרובעות]

כל מי שיש לו הצרות והארות מתבקש להודיעני לתוצאת הרביע

ניתן להשיג חוברת שו"ת על הלכות
שבת, עירובין, פסח, נדה, בשר בחלב, תערובות, מליחה, מקוואות רבית.
שמיטה

כמו כן ניתן להשיג את החוברת

אספרה שמך לאחי

על

סיפור יציאת מצרים

מגילת אסתר

מתן תורה

נס חנוכה

ניתן להשיג את החוברות אצל

ישראל יצחק משי להב
מסילת יוסף 1 מודיעין צילית
08-9741925

הצרות והארות ניתן לשלוח לכתובת הנ"ל

לכתובת האליונות החודשיים באימייל ניתן להירשם wa052052@gmail.com

תרומות להדפסה יתקבלו במרבה

סעיף א'

א. מדין תורה (1) מתי האשה טמאה נדה ומתי היא טמאה טומאת זבה? (2) איך מחשבין ימי נידה וימי זיבה? (3) מה הקשה הש"ך על הלבוש?

ת. (1) ראתה טיפת דם הבא מן המקור, מחמישה מיני דמים טמאים [האדום והשחור, כקרן כרכום וכמימי אדמה והמזוג] ע"י הרגשה, הרי היא טמאה נדה שבעת ימים עם יום הראייה, ומיום שמיני עד אחד עשר יום נקראים ימי זיבה, אם תראה בהם יום אחד או שני ימים הרי היא זבה קטנה, וצריכה להיות שומרת יום כנגד יום, ואם תראה שלושה ימים הרי היא זבה גדולה וצריכה שבעה נקיים (טור). (2) א. להרמב"ם משתקבע האשה וסת, כל שבעת ימים הראשונים נקראים ימי נדה ואחריהם י"א ימי זיבה, ואחריהם שבעה נדה ואחריהם י"א ימי זיבה, ¹בין ראתה בהם בין לא ראתה אלא שאם תראה בשבעת הימים הרי היא נדה ואם תראה בימי זיבה הרי היא זבה, אף אם לא ראתה בימי נידות, וכן כל ימיה עד שיעקר הוסת או שיפסיקנו הלידה. ב. לרש"י והרמב"ן משעה שנעשית זבה גדולה אינה חוזרת לימי נידות עד שתספור ז' נקיים, ואם ראתה בהם הרי היא זבה שסתרה, ועוד ס"ל שאין האשה טמאה זבה אלא ב"א ימים הסמוכים לימי נדות שראתה בהם, וכ"כ רוב הפוסקים (ב"י). (3) הש"ך (ד) מקשה דמשמע מדברי הלבוש דס"ל כהרמב"ם בזה שנעשית זבה ב"א יום אע"פ שלא ראתה בימי נידות שלפניו, ובס"י קפ"ט משמע דס"ל כרש"י שאינה נעשית זבה אלא ב"א הסמוכים לימי נדות שראתה ע"כ. אך בדין השני כתב הלבוש כרש"י שאם נעשית זבה גדולה אינה חוזרת לימי נידות עד שתשב ז' נקיים.

ב. פרט מה דין הנדה ומה דין הזבה, בדברים דלהלן: (1) סכום הימים שצריכה להמתין עד הטבילה? (2) האם צריך שיהיו ימים אלו ימים נקיים? (3) זמן הטבילה? (4) הזמן שמותר לשמש אחר הטבילה?

ת. (1) נדה - סופרת שבעת ימים עם ימי ראייתה רק שתפסוק בטהרה ביום שביעי קודם בין השמשות וטובלת בליל שמיני. זבה גדולה - צריכה ז' נקיים חוץ מיום שפוסקת (טור). (2) זבה צריכה נקיים אבל לא נדה [ורבי התקין בשדות ששה נקיים כמבואר בב"י]. (3) בין נדה ובין זבה אין טובלין עד ליל שמיני. נדה אינה טובלת ביום שביעי מדאורייתא, וזבה אסורה רבנן לטבול ביום שביעי. [הטור מתיר לזבה קטנה, לטבול ביום השימור ולזבה גדולה ביום שביעי אע"פ שאסורה לבעול עד

הערב, אמנם בס"י קצ"ז אסר לטבול ביום השביעי שמא יבא עליה אחר טבילה, ותראה ותסתור מניינה ונמצא שבעל זבה. ויש להב"י בזה שני דרכים, א' דמדאורייתא אסורה לבעול, כיון שיכול לבא לידי איסור כרת (דספיקא דאורייתא מדאורייתא לחומרא), ורבנן אסרו לטבול שמא תשמש. ב' דהטור ס"ל דגם לבעול אסורה רק מדרבנן (דספיקא דאורייתא מדרבנן לחומרא). ומה שכתב בס"י קצ"ז דאסורה לטבול, הוא גזירה מאוחרת יותר, ואע"פ שהוא גזירה לגזירה, משום חומר כרת חששו (ב"י ד"ה ומשמע ל"י). (4) כשטובלת מליל שמיני והלאה מותרת מיד, וביום שביעי תמתין לערב שמא תסתור (טור).

ג. (1) מה הן החששות שחששו חז"ל שמחמתם החמירו שכל אשה הרואה דם צריכה לישב שבעה נקיים [3]? (2) ומה הטעם לחומרא דר' זירא שאפילו על טיפת דם כחרדל יושבות שבעה נקיים? (3) מה הרבותא בטיפת דם כ"חרדל?"

ת. (1) ה"ט"ז (ב') מפרש; א. מחוסר הבקיות יטעו לטהר טמאים, לכן אסרו כל מראה דם. ב. שמא יטעו לטמא טהורים, שתראה כמה ימים ורק יום האחרון יהיה דם טמא, ויצרפו הימים הראשונים ותטבול בשביעי, לכן הצריכו שתספור כל פעם ששה נקיים. ג. חששו שתטעה בין ימי נדה שגזרו ששה נקיים, לזבה שסופרת שבעה נקיים לכן צריכה שבעה נקיים. (2) חששו שתראה ב' ראיות ואחת מהן ביהש"מ, ולא תספור אלא ששה והן, ובאמת אפשר שהיא זבה גדולה, כי ראיית ביהש"מ הוי בשני ימים. ומ"מ אין זה מספיק להצריכה ז"נ בטיפת דם כחרדל, אלא חששו דלפעמים צריכה ז"נ מדאורייתא כגון בזיבה הסותרת, לכן החמירו כל פעם כאילו היא סותרת (ב"י ד"ה הוסיפו). (3) א. דבדם מרובה אפשר שיצא מן המקור בשלשה ימים זה אחר זה ושהה בפרוזדור, דצריכה מן התורה שבעה נקיים אם היא בימי זובה, לכך אמרו טיפה כחרדל דבודאי אינה אלא ראייה אחת ומ"מ החמירו, (ב"י ד"ה כתב הר"ן). ב. הש"ך (ג') בשם האגור פ"י החומרא שהוא מועט כחרדל, אבל הב"י בשם הר"ן דחה טעם זה דהא זהו מדינא טמא ולא חומרא, ועיין דגור"מ. ג. בפ"ת ס"י קצ"ד סק"ב בשם תלמידי רבינו יונה ד"מ שהוא מראה טהור ואפילו הכי החמירו אבל הב"י כאן בשם הר"ן דחה טעם זה וס"ל דכמראה החרדל מדינא מטמא ולא חומרא].

ד. (1) מה הטעם שמדאורייתא אין האשה טמאה אלא אם ראתה בהרגשה? (2) כמה סוגי הרגשות יש שעל ידם היא טמאה מדאורייתא? (3) ובאיזה אופן טמאה מדאורייתא אף אם לא הרגישה? (4) ראתה בלא הרגשה באמצע ז' נקיים מה דינה מדאורייתא?

ת. (1) דכתיב בבשרה ודרשינן עד שתרגיש בבשרה, ואע"פ שדרשו מכאן ג"כ דמשיצא מהמקור טמאה אע"פ שלא יצא לבית החיצון, מ"מ דייקנן מדכתיב בבשר בבשרה, (ב"י ד"ה מיהו). (2) בפ"ת (א') מנה כמה

¹ צ"ן חו"ד דפ"י דה"נ דוקא באהא ע"י אה וסת, דאם יש אה וסת, מתחלת תמיד מיום וסתה שם ז' וי"א, א"ל שח"ל באמצע ימי הנדבה, אולם דרחמנא אחר גמ' גמ' א"ל את נדתה, ויום הוסת את נדתה הוא.

הרגשות; א. נזדעזע גופה. ב. נפתח מקורה. ג. הרגשת זיבת דבר לח, [והחתם סופר² חולק דהרגשת זיבת דבר לח לאו הרגשה הוא]. (3) מצאה דם בבדיקה בעומק [לאפוקי קינות, או שלא הכניסה אלא מהפרוזדור ולחוץ], או אחר תשמיש,³ להכו"פ ס"ט וחור"ד הוי דאורייתא, דהא דלא ארגשה משום דסברה הרגשת עד או שמש הוא, ויש חולקים [לקמן ק"צ פ"ת י"ח בשם החמדת שלמה דמטהר]. וכן סמוך להטלת מי רגלים ס"ל ג"כ להחור"ד שהוא דאורייתא (פ"ת א'). (4) רע"א כתב שאינה סותרת, וכ"כ בפ"ת קצ"ו סק"ה בשם האבני מילואים והחת"ס, אך החור"ד קצ"ו ג' ס"ל דסותרת, ולהס"ט ק"צ סק"ד אף שאינה סותרת מ"מ אין יום זה עולה לז"נ.

ה. [ראתה בסוף ימי זיבה שאי אפשר שתיעשה זבה גדולה האם צריכה שימור; (1) ראתה ביום האחרון? (2) ראתה ביום העשירי?]

ת. (1) לבית שמאי צריכה שימור יום אחד מדאורייתא ולבית הלל רק מדרבנן, ומ"מ גזרו אטו תוך י"א יום, ואם טבלה יום שלאחריו שעשתה קצת שימור ושימשה את ביתה ואח"כ ראתה הרי זה גרגרן, ופסק הרמב"ם כרב ששת דאסור לשמש כל יום י"ב. (2) לר' יוחנן צריכה שימור ולריש לקיש אין צריכה שימור, והלכה כר' יוחנן דצריכה שימור מדאורייתא.

² פס"ת ק"צ סק"ו בשם החת"ס דאפ"ל יתקנא ליה ליהנ"י שהוא הרגשה מ"מ היינו שאם ראתה דם על ידי הרגשה כזו חייבים עליה כרת אבל אין הרגשה כזו מוציאה מחלוקת טהרה שלה פנאקד הצד וכדו'.
³ להשג יצקב הוי דרבנן, ולתכו"פ ספיקא דאורייתא, ופנינת אדם סי' ח' דהוי ודאי דאורייתא כמ"ס הראמ"ם בחלקת שפא בהרשעה וכיון שהוא חלקה ודאי הוי דאורייתא.

סעיף א'

א. אשה שיש לה וסת קבוע האם צריכה לבדוק עצמה שלא בשעת וסתה; (1) קודם תשמיש? (2) לאחר תשמיש? (3) שלא בשעת תשמיש?

ת. (1) אי"צ בדיקה (ש"ע), וכתב הרמ"א דאין לה להחמיר שלא יהא לבו נוקפו ופורש, אבל בסי' קפ"ו ס"א כתב המחבר דלהרמב"ם הצנועות בודקות [בהגה"מ בשם רבינו שמחה מצוה לבדוק (ב"י ד"ה וכל), וכן בדרכ"מ (א') בשם האר"י דטוב להחמיר. (2) מהמחבר ¹כאן ובסימן קפ"ו משמע כהרמב"ם שצריכה בדיקה, אבל להרמ"א אי"צ בדיקה, ואין לה להחמיר, שלא יהא לבו נוקפו ופורש מכאן ולהבא. (3) המרבה לבדוק ה"ז משובחת (ש"ע).

ב. אשה שאין לה וסת קבוע, שסתם וסתה משלושים לשלושים יום, האם בתוך שלושים, צריכה בדיקה קודם תשמיש ולאחר תשמיש?

ת. א. מהש"ך משמע דמקרי שלא בשעת וסתה, וא"צ בדיקה תוך ל' [היינו קרית ולהרמ"א אף א"ת כנ"ל] ב. הכרתי חלק עליו דאסור לבא עליה בלא בדיקה. ג. הסדרי טהרה וחווה דעת פירשו דעת הש"ך דבתחילת ראייתה שלא נודע למתי תקבע וסת, הוי תוך ל' שלא בשעת וסתה וא"צ בדיקה, אבל כשנתחזקה שאין לה וסת צריכה לעולם בדיקה (פ"ת א'). [עיין סי' קפ"ו ס"ג אשה שאינה רואה בפחות מ"ד ימים אחר טבילתה, אבל לאחר י"ד ימים אין לה קבע, עד י"ד יום דינה כדן אשה שיש לה וסת].

סעיף ב'

ג. חיוב הפרישה בעונה הסמוך לוסת האם הוא מדאורייתא או מדרבנן; (1) בוסת קבוע? (2) בוסת שאינו קבוע?

ת. (1) לרוב הפוסקים מדרבנן וכ"כ הב"י הט"ז (ב') והש"ך (ה'), אך הנו"ב ס"ל דהוא מדאורייתא, וגם החת"ס חושש לזה מאוד ומשוי ליה ספק דאורייתא (פ"ת ג'). [הב"י (ד"ה ובשעת) מפרש דעת הראשונים שכתבו שהוא דאורייתא דהוא לאו דווקא אלא שיש לו סמך מן התורה. ולעומת זה הנו"ב פי' שמה שאמרו וסתות דרבנן היינו שלא אמרינן שכבר ראתה בשעת וסתה והטעם משום שיש לה חזקת טהרה, אבל לענין פרישה הוי מן התורה, דאטו לעולם לא תראה, וכ"ד החת"ס בשם הרא"ה אלא דס"ל דרק משעת הוסת ממש הוי ספיקא דאורייתא עד סוף העונה, שמא תראה מחמת חום התשמיש, אבל תחילת העונה שאסורה היינו מדרבנן. (2) לכו"ע דרבנן. (פ"ת סק"ד בשם החת"ס).

ד. כמה זמן צריך לפרוש בשעת וסתה; (1) לדעת הטור והמחבר? (2) לדעת האור זרוע? (3) לדעת האביאסף?

ת. (1) בעונת הוסת (טושי"ע). (2) גם עונה שלפניו [אמנם לדעת הש"ך מיירי דוקא שאין לה שעה קבועה, דלא כשאר אחרונים]. (3) י"ב שעות - (הט"ז (ב') פי' דאסורה שעה שעות לפניו ולאחריה, וברגילה לראות תחילת היום מותרת בסוף היום, ולא קי"ל הכי. והש"ך (נקה"כ) מפרש דביום קצר כבתקופת טבת, שאינו אלא ט' שעות, צריך לפרוש שעה ומחצה לפניו ולאחריה וכן איפכא, ודוקא כשאינה רואה בשעה קבועה].

ה. (1) האם פוסקים כשיטת האור זרוע; להב"י, להב"ח להט"ז ולהש"ך? (2) האם פוסקים כשיטת האביאסף; להב"י, להב"ח, להט"ז ולהש"ך? (3) ואיך מכריע הפ"ת בזה?

ת. (1) הב"י והט"ז חולקים שאין לחוש לזה כיון שהוא נגד הגמ'. הב"ח ס"ל דראוי להחמיר שלא מן ההלכה, דאין ספק שכך היתה קבלה בידו מפי הזקנים, ולכן ראוי ונכון לנהוג חומרא זו, וכן שמע בימי חרפו שהירא דבר ה' נהג מעולם בחומרא זו. וכן הש"ך (א') ס"ל להחמיר אבל דוקא כשאין לה שעה קבועה דהוי כאשה שוסתה כל היום. [ורע"א חולק דגם שוסתה כל היום אי"צ לפרוש עונה לפניו]. (2) להב"י והט"ז אין לחוש, והב"ח והש"ך פסקו כוותיה. (3) החור"ד מסיק מסברא שאין ²להחמיר בזה (פ"ת ז').

ו. (1) כשחל ליל טבילתה בעונת הוסת או בעונת אור זרוע, האם מותר לטבול ולשמש? (2) כשיכולה להתחיל למנות את השבעה נקיים לפני יום השישי לראייתה, האם עדיף לחוש לחומרת הרמ"א לא להתחיל למנות לפני יום ו' אע"פ שתצטרך לטבול בעונת הוסת או סמוך לה, או להקל בחומרת הרמ"א ולהתחיל למנות לפני יום ו' כדי שלא תצטרך לטבול בעונת הוסת או סמוך לה? (3) ראתה בל"ט טרם ששמשה כמה תמתין עד שתתחיל לספור?

ת. (1) כשנזדמן באופן אקראי בעונת הוסת; א. הכנסת יחזקאל מתיר לטבול סמוך לוסתה, כדי לקיים העונה, אבל לא בעת וסתה ממש פי' בשעה שרגילה לראות. ב. הסד"ט והחור"ד ושאלת יעב"ץ חלקו עליו, וכן בשו"ת גבעת שאול ³אסר לטבול. ג. בשו"ת אבן שהם אע"פ שאסר בתשמיש מ"מ ס"ל דמותרת לטבול אפילו בליל שבת ⁴דשאר קורבה נמי מצוה הן (פ"ת כ"ב).

ובעונת אור"ז וראב"ן מיקל החת"ס כיון שכל עיקר טעמם משום ל"פ, בשגם וסתות דרבנן. (עיין פ"ת ס"ק ד' וס"ק כ"ב, ובאה"ט סק"ד)

2 בעש"ה כתב שנהגו פירוש המד'נות כה"א"י, והביא שם עוד טעמים לדבריו, והחת"ס קצ"ט מסיק דאין לדחות דאין פ"ת דחיתא. 3 פ"ת אור"ז מביא אסר א"ל בוסת שאינו קבוע, וצ"ח טע"ה אסר ק"ג. וצ"ח א"ל כשהוסת פ"ת י"ש לדחות ל"ה, וכשהוא פ"ת י"ש להקל פ"ת ל"ה (שפי' טהרה). 4 פ"ת א"ל ק"ג י"ש פ"ת א"ל מביא ראו"ה אסורה לטבול בשבת, כיון אסור ל"ה א"ל, ויש להחלק.

1 צ"ח תורת השפ"ת פ' שפי"ה כן וכ"ה מהש"ך, אלא באורח מיוחד צ"ח דרכ"מ חולק, וצ"ח פתח"ה טע"ה אפ"ן צ"ח.

9 עש"ה כתב הא דאין נגהרים קנה ו"ף מלש ש'אין רגילות להפסיק יום
למש, אך הרגילה ע"ס יש לפרוש כל ה'אמ' וכו"כ לפני ראתה פחד הפדוק
אחר יום א' כזה ימים הניצ הוסת, יש לחוש לפניהם, אבל אם ראתה עט
צ"ל הפדוקים המצויים האשון.

לדרך בעונה הסמוכה לטבילתה ללא רצון ורשות בעלה?

ת. 1) אי"צ להמתין (פ"ת כ"ה בשם הכר"פ, ומפרש דלהנמוק"י מ"ש בגמ' סמוך לוסתה היינו סמוך לוסת טבילה, ולרוב הפוסקים פ"י סמוך לוסת נידתה, ובכך בכה"ג ממנ"פ אי"צ להמתין). 2) אפילו לדבר מצוה לא נכון לעשות כן מכמה טעמים (פ"ת כ"ז בשם החת"ס).

כג. לדעת הרמ"א שמחמיר בתשמיש ביוצא לדרך בעונה הסמוכה לוסתה, כשיש לו לשמש משום ב' מצוות, גם משום יוצא לדרך וגם משום ליל טבילה, האם מותרת לטבול ולשמש? 1) כשחל ליל טבילתה בעונה הסמוכה לוסתה? 2) כשחל ליל טבילתה בעונת אור זרוע?

ת. 1) א. הכנסת יחזקאל¹⁵ מתיר בל"ט אף כשאינו יוצא לדרך. ב. הס"ט וחור"ד והיעב"ץ וגבעת שאול, ס"ל דאין להתיר, ומפרש הס"ט (י"ד) דאין מעלה בל"ט יותר משאר עונה, ולפ"י להרמ"א, המחמיר תע"ב כשאר יוצא לדרך. ג. ¹⁶להחת"ס אסור. 2) אין להחמיר, ואף החת"ס מודה בכה"ג (פ"ת כ"ב).

סעיף י"א

כד. אשה שיש לה וסת לימים לבד או שאין לה וסת וחוששת לעונה בינונית, האם מותר לבא עליה בלי לשאול אותה אם היא טהורה או טמאה? 1) לפני שעת וסתה? 2) כשהגיע שעת וסתה? 3) אם שהתה שיעור שתוכל לספור ולטבול - כשיודע שראתה דם או כשאינו יודע? 4) והאם מהני ששוכבת אצלו?

ת. 1) אין צריך שישאלנה (ש"ד ל'), ולהרמב"ם והרא"ש לקמן קפ"ז ס"ב כל זמן שאין לה וסת צריכה בדיקה ק"ת. 2) צריך שישאלנה (שר"ע). 3) כשיודע שראתה, אסורה עד שתאמר טהורה אני, דאין ספק טבילה מוציא מידי ודאי ראייה. ואם אינו יודע סמכין שספרה וטבילה, דטבילת ספק מוציא מידי ספק ראייה דוסתות דרבנן [ולהרמב"ם מותר לבא עליה בוסת קבוע, אף שלא שהתה כדי לספור ולטבול, כיון דוסתות דרבנן, חוץ מעונת הוסת עצמו צריך לפרוש, וכתב הר"ן שזו קולא יתירה, ב"ן]. 4) לא מהני עד ¹⁷שתוציא מפיה שהיא טהורה (פ"ת כ"ז בשם החור"ד).

סעיף י"ב

כה. אשה שיש לה וסת לימים ולקפיצות, או לימים ולוסת מוסתות הגוף; 1) האם חוששת ליום בלבד או דוקא עם המעשה או המיחוש? 2) האם צריך שישאלנה אם

והיינו אפילו בדקה אחר הוסת ומצאה טהורה, דשוב ליכא ראייה מדלא הרגישה דסברה הרגשת עד הוא, והפ"ת (י"ח) הוסיף דלפ"י ה"ה כשהטילה מים ג"כ טמאה כשעבר הוסת ולא בדקה דאימור ארגשה וסברה הרגשת מי רגלים הוא, וצ"ע.

יח. היה לה וסת שאינו קבוע ועבר הוסת ולא בדקה, האם צריכה בדיקה או שטהורה בלא בדיקה; 1) בוסת הימים? 2) בוסת הגוף?

ת. 1) טהורה בלא בדיקה (טור, וט"ז י"ג). 2) הרגישה במקרי וסתה אסורה עד שתבדוק (ט"ז קפ"ט ס"ק ל"ח) [ובנה"כ שם מיקל דדוקא בסמוך אחר הפיהוק אסורה, אבל עבר זמן מופלג אחר הפיהוק מותרת בלא בדיקה].

יט. עבר יום וסתה ולא בדקה ולא ראתה, האם נחשב יום זה לעקירת וסת הקדום שהיה לה; 1) בהיה לה וסת קבוע? 2) בהיה לה וסת שאינו קבוע?

ת. 1) ¹³לא נעקר. 2) ¹⁴אפשר שנעקר וצ"ע [פ"ת י"ח, אבל הבי"ח כתב שאינה צריכה בדיקה, ועיין פרישה י"ח].

סעיף י'

כו. הרוצה לצאת לדרך בעונה הסמוך לוסתה, האם אסור או מותר או חייב לפקדה; 1) בתשמיש? 2) בחו"י? 3) בדברי ריצוי? 4) ומה הטעם?

ת. 1) א. להמחבר חייב [כדעת רש"י הרשב"א והראב"ד, דוסתות דרבנן ובמקום מצוה לא גזור]. ב. להרמ"א מעיקר הדין מותר, והמחמיר תע"ב [כדעת הסמ"ג]. ג. להגאון ר' נתן אדלר, והחת"ם סופר אסור [כהתוס' והרא"ש ור"ת] דאע"פ שוסתות דרבנן מ"מ חיוב פרישה הוא מדאורייתא (פ"ת כ"ב). 2) להט"ז (ג') גם בזה יש להחמיר, ולהש"ך (כ"ז) הכא ביוצא לדרך אין להחמיר כלל, כיון ד"א דאפילו בתשמיש חיובא ומצוה איכא. 3) חייב (רמ"א).

כא. הרוצה לצאת לדרך בעונה הסמוכה לזמן טבילתה, האם מותר לו לצאת או שצריך להמתין; 1) כשהולך לדבר מצוה? 2) כשהולך לדבר הרשות?

ת. 1) אי"צ להמתין (ש"ד כ"ט). 2) י"א דצריך להמתין (רמ"א), ואם הולך לצורך גדול אי"צ להמתין דאין פ"י זה מחוור, וכל הפוסקים לא פ"י כן (ש"ד כ"ט).

כב. 1) הרוצה לצאת לדרך בעונה הסמוכה לזמן טבילתה שהיא בעונת הוסת, האם צריך להמתין? 2) האם מותר לאשה לצאת

¹⁵ וכתב ע"פ הוראתי תורה הלכה לאמצה, ונתמכרה האשה וילדה זכר, והילד קצף תורה גדול פוזין פוזין ונתתי שפח לא-ל יתברק, ומכרש דהכי הו' מצה כאמור על דהצ"ח שטלה סמוך לוסתה.
¹⁶ פת"ס י"ד ס"י ק"צ כתב דמה שהרמב"ם לאמר דצונת ליל טבילה מצוה משום דצו"כ האשה נרעה לאסוף דרצוה אשה בקה ותפלות ואילוילי כן היתה מתצלת ולא היה לה אסוף פת פסלו וסא לילי הכהור צריכה ח"ו.
¹⁷ פת"ס פת ה"ח ע"פ פת פסלו וסא לילי הכהור צריכה ח"ו.

¹³ כתב החו"ד דא"ל מותרת לפרעה לא נאקר וסתה, אק פסתחא לוט"ס ס"ק י"ג פת הד"ח אק פדקה אחר כך אפילו אחר כמה ימים ונצאה טהורה מוציא לנאקור הוסת.
¹⁴ פיעורי טהרה כתב דלא קו"ל פנה כהח"ו וטהורה בלא בדיקה.

**הגיע וסתה? (3) והאם חוששת לעונה
בינונית - כשוסתה לפני שלושים או לאחר
שלושים?**

ת. (1) אינה חוששת אלא לשניהם ביחד, ודוקא
אחר שקבעה, אבל מתחילה חוששת לכ"א בפני
עצמו (קפ"ט סעיף י"ט). (2) א"צ שישאלנה דאימור
לא קפצה ולא ראתה, ותמה הש"ך (נ"ב) דלא
אמרינן כן אלא בקפיצות דתלוי במעשה, ולא
בפיהוק ועיטוש. (3) להמחבר חוששת לעונה
בינונית, בין כשוסתה לפני ל' ובין לאחר ל'. אך
הש"ך חולק ומפרש דזהו דוקא בוסת התלוי
במעשה כגון קפיצה וכדומה כגון אכלה שום
ופלפל, אבל שאר וסתות הגוף ביום ידוע,
שחוששת לוסתה, אינה חוששת לעונה בינונית.

סעיף א'

א. (1) אשה שהיתה טמאה, ובעלה יודע שהיה אפשר לה למנות ולטבול, או שאינו יודע אם עברו או לא, האם נאמנת לומר טבלתי, ומה הטעם? (2) כשרגילה להתחיל לספור אחרי ששה ימים ועכשיו אומרת שכבר התחילה אחרי חמשה ימים, האם היא נאמנת ומה הטעם? (3) החשודה על איסור נדה - באופן שלא הכשילה את בעלה רק אחרים, ובאופן שהכשילה את בעלה - האם נאמנת לומר לבעלה - בשעת וסתה ושלא בשעת וסתה - שאינה טמאה? (4) והאם נאמנת בימות החורף לומר שטבלה, וכן במקום שצריך לשלם על הטבילה ובמקום שאין צריך?

ת. (1) אפילו אם ספק לו נאמנת, דכתיב וספרה לה לעצמה, (ש"ד א'). [לאפוקי אם יודע בודאי שלא עברו, באר היטב]. (2) נאמנת כיון דעכ"פ אפשר בכך, (ש"ד א'). (3) כשלא הכשילה את בעלה נאמנת, ואם הכשילה את בעלה אינה נאמנת אלא שלא בשעת וסתה, אבל בשעת וסתה אינה נאמנת עד שתעשה תשובה (פ"ת ב'). (4) אם הכשילה את בעלה, אינה נאמנת בימות החורף שהטבילה טירחא. ואף במקום שצריך לשלם על הטבילה כתב החוות דעת, אפשר שאינה נאמנת (פ"ת ב').

ב. (1) אשה שאמרה לבעלה טמאה אני, ואחר כך - תוך כדי דיבור או אחר כדי דיבור - אמרה טהורה אני, האם היא נאמנת? (2) ומה הדין אם נותנת אמתלא לדבריה - מדינא וממדת חסידות? (3) ואם אמרה טמאה אני בפני רבים, האם מהני אמתלא? (4) כמה סוגי אמתלא מצינו בפוסקים (על הדף?) (5) והאם מהני מה שהיא באה ושוכבת אצלו כשהוא מכיר שמתחילה אמרה טמאה אני מחמת קטטה?

ת. (1) תוך כדי דיבור נאמנת, ואחר כך אינה נאמנת (ב"י ושר"ע). (2) מדינא נאמנת, וממדת חסידות מי שרוצה יחמיר (רמ"א). (3) הט"ז (ב') מפרש דלמהר"ל מפראג לא מהני, משום שאין כולם יודעים מהאמתלא, ולכן כתבו הפוסקים דוקא אמרה לבעלה. אבל להתורת השלמים והכ"פ נאמנת (פ"ת ג', כהרשב"א, שאסר בהחזקה נדה מטעם שעשתה מעשה ולא משום שהוא ברבים). (4) א. לא היה בי כח (שר"ע). ב. חולה הייתי ולא הייתי יכולה לסבול, (ב"י). ג. מפני אחרותך ואמך שלא יראו אותנו (ש"ד ג'). ד. עכשיו בדקתי ומצאתי שמחמת מכה או חבורה בא הדם (ש"ד ג'). ה. מחמת קטטה שהיתה ביני ובינך עשיתי, בכל אלו נאמנת (רמ"א). אבל אם אמרה, משטה

הייתי בד', או דרך שחוק אמרתי, אינה נאמנת אחר כ"ד (ב"י וש"ד ב'), ועיין לקמן לענין אמרה שרצתה להסתיר עיבורה. (5) נאמנת אפילו בשתקה, ואין צריך לשואלה, כ"כ הרמ"א, אמנם הש"ד (ד') בשם הב"ח כתב שחייב לשאול אותה למה היא באה אצלו הרי אמרה טמאה אני, דצריך להוציא האמתלא מפיה, ומפרש הש"ד שגם הרמ"א ס"ל כן דכמה שאפשר לברורי מבררין, אלא קמ"ל דלא תימא דמה ששוכבת אצלו לאו כלום הוא וצריך לפרוש עד שתאמר האמתלא בפירוש, קמ"ל.

ג. הוחזקה נדה בשכנותיה כגון שלבשה בגדי נדתה, ואח"כ נותנת אמתלא למעשה; (1) האם נאמנת? (2) ומאי שנא מאמרה [3]? (3) אלו סוגי אמתלא מצינו בפוסקים שנאמנת לומר אפילו אחר שלבשה בגדי נדתה [3]?

ת. (1) אינה נאמנת (שר"ע). (2) א. הרשב"א פי' דמשום בוש או אונס מקרי ואמרה טמאה אני, אבל אינה עושה מעשה (ט"ז ב' וש"ד ה'). ב. המהר"ל מפראג פי' דבהחזקה נדה בשכנותיה לאו כו"ע ידעי מן האמתלא, וא"כ על מה סמכה כשהחזיקה עצמה נגד כו"ע, משא"כ כשאומרת לבעלה סמכה עצמה שאח"כ תאמר לו האמתלא (ט"ז ב'). ג. הרי יכולה שתאמר טמאה אני ולא היה ללבוש בגדי נדה (ש"ד ה'). (3) א. כשהודיעה לבעלה קודם שהוחזקה נאמנת (ט"ז ב'). ב. כשלא היה אפשר בענין אחר כגון; משום עין הרע להסתיר עיבורה, [ש"ד ה'] לדעת הרמ"א בתשובה, אף אם לא אמרה לבעלה תחילה מחמת שלא היתה יכולה מהני, ולהט"ז ב' לא מהני. ג. טעתה שהיא נדה מחמת מכה, מצדד בפ"ת (ג') דלהש"ך מהני, אבל הכרתי ופלתי ס"ל אינה נאמנת.

ד. (1) אשה שאומרת שהחכם טיהר לה את הכתם והחכם מכחיש אותה, מי נאמן - לגבי להפסיד כתובתה ולגבי להחזיקה בטומאה, ומה הטעם? (2) אם עד אחד מעיד שהחכם אסר לה האם הוא נאמן או האשה, ומה הטעם?

ת. (1) לגבי הפסד כתובה אין החכם נאמן, שאינו בדין שיפסידנה על פי עד אחד, אבל להחזיקה בטומאה נאמן, משום שהיא סומכת עליו (פ"ת ח'). (2) האשה נאמנת, דכל מקום שהאמינה תורה ע"א הרי הוא כשנים, ולכן אין ע"א נאמן להכחיש שהיא כשנים, ואפילו לענין זנות אינו נאמן וה"ה כאן, (ט"ז סק"ג).

ה. (1) אשה שאמרה לבעלה באמצע תשמיש; נטמאתי, ופירש מיד, מה דינו - במזיד ובשווג? (2) ומה הדין אם אמרה לו מרגשת אני? (3) אם הרגישה באמצע תשמיש ולא אמרה לו כלום עד אחר שפירש האם נחשבין לשווגין או למזידין?

ת. (1) במזיד חייב כרת, ובשווגג הוי שגגת כרת (ש"ע). (2) אין צריך לפרוש באבר מת, דאמרינן שהוא הרגשת שמש, אלא אם אמרה בבירור מרגשת אני שהוא דם, (פ"ת י'). (3) הבעל ודאי אנוס גמור, ופטור לגמרי, אך לענין האשה הוי ספק אנוסה, דכיון שנכנסה בהיתר יצרה אלבשה והר"ל תחלתה באנוס וסופה ברצון דקיי"ל שהוא אנוס גמור, או אפשר דשאני כשנאנסה מגברי אחרינא דיצרה תקפה מאד, דאם לא עכשיו אימתי, משא"כ נדה דמותרת לאחר זמן אפשר לא שייך תקפה יצרה ליחשב כאנוס ואדרבה נחשבת מזידה בזה, (פ"ת ט').

ו. **איש ואשה ששימשו ונטמאה, מתי צריכים כפרה גם הבעל וגם האשה, מתי רק הבעל, מתי רק האשה, ומתי שניהם אין צריכים כפרה; (1) אשה שיש לה וסת ושימשו בשעת וסתה? (2) אשה שיש לה וסת ושימשו שלא בשעת וסתה? (3) אשה שאין לה וסת כלל ושימשו בבדיקה קודם תשמיש? (4) אשה שאין לה וסת כלל ושימשו בלי בדיקה קודם תשמיש?**

ת. (1), שניהם צריכים כפרה, (ואפילו לא מצאה דם, פ"ת קפ"ד סק"ב) ואם נזכר באמצע צריך לפרוש באבר מת (פ"ת סק"י). (2) אפילו לא בדקה תחילה מקרי אנוס. (3) אע"פ שהם אנוסים על תחילת התשמיש, אבל על הפרישה באבר חי הבעל חייב בכל אופן, והאשה, אם אמרה פרוש ממני וכ"ש כשסייעה בכך שנשמטת תחתיו גם היא חייבת, ואם לא אמרה פרוש רק נטמאתי הרי היא אנוסה. (4) אין זה אנוס (פ"ת י"ד).

סעיף א'

א. אשה שיש לה וסת קבוע האם צריכה (או מותר לה לעשות) בדיקה לפני תשמיש או אחר תשמיש?

ת. המחבר כתב כרוב הראשונים שאינה צריכה בדיקה לא לפני תשמיש ולא לאחר תשמיש, ואדרבה אין לה לבדוק בפני בעלה בשעת תשמיש כדי שלא יהא לבו נוקפו, והביא דעת הרמב"ם שתבדוק אחר תשמיש, ¹היא בעד אחד, והוא בעד אחר, ולדעתו הצנועות בודקות עצמן אף קודם תשמיש. וכתב ²הרמ"א דסברא ראשונה עיקר וכן נהגו.

סעיף ב'

ב. אשה שאין לה וסת קבוע, (1) האם צריכה בדיקה לפני תשמיש ולאחר תשמיש, להרי"ף, להראב"ד, להרמב"ם, להרא"ש ולרבינו חננאל? (2) ואיך פוסקים להלכה המחבר והרמ"א, הש"ך והתורת השלמים? (3) לדעת הש"ך כשראתה פעם אחת בל"ת כמה פעמים צריכה בדיקה א"ת?

ת. (1) להרי"ף - (לפי הרמב"ן והרשב"א בדעתו) תבדוק ג"פ היא והוא ואח"כ היא ככל הנשים, ופי' המחבר דבג"פ תבדוק אף לפני תשמיש והדרכ"מ חולק.

הראב"ד - ואחריו נמשך הש"ך פירשו דעת הרי"ף כדעת כל הפוסקים שאינה צריכה בדיקה כלל לבעלה כדלקמן.

להרמב"ם, הרא"ש ורבינו חננאל, צריכה בדיקה לעולם לפני ואחר תשמיש, אלא שהרמב"ם ז"ל מצריך גם לבעל בדיקה אחר תשמיש והרא"ש אינו מצריך. ואף שהרא"ש סותר דברי הרי"ף וס"ל להלכה דלא בעי בדיקה כלל, מ"מ לא מלאו ליבו להקל נגד ר"ח שדבריו הם דברי קבלה.

לדעת רש"י, הסמ"ג והתרומה, אינה צריכה בדיקה לבעלה כלל, שלא נאמרו דברים הללו אלא באשה העסוקה בטוהרות.

(2) המחבר כתב בסתמא כהרי"ף, דתבדוק ג"פ, והביא גם שיטת הרמב"ם והרא"ש שפסקו כר"ח דתבדוק לעולם. וכ"כ החו"ד שראוי לחוש לר"ח אבל הש"ך (א) ס"ל כרוב הפוסקים שאינה צריכה בדיקה כלל, וס"ל שגם דעת הרי"ף כן, וא"כ ראתה פעם אחת מ"ת צריכה בדיקה ג"פ ומשמשת בעדים. אך בתורת השלמים משיג על

הש"ך וס"ל שאין להקל נגד פסק המחבר ומור"ם ומ"מ במקום שנהגו להקל אין להחמיר (פ"ת ב'). (3) אפילו היה מופלג מהתשמיש, כיון דאיתיליד ריעותא אם אין לה וסת צריכה בדיקה ג"פ ואם יש לה וסת אי"צ בדיקה רק פעם אחת (פ"ת ב').

ג. (1) לשיטת המחמירים דבעינן בדיקה, האם בעינן בדיקת חורין וסדקין או דסגי בקינוח? (2) ולשיטת המקילים דלא בעינן בדיקה, האם דוקא בדיקה לא צריכה אבל קינוח צריכה או לא כלום?

ת. (1) בפ"ת (ב') בשם החוות דעת ס"ל דבעינן בדיקת חורין וסדקין, ועיין בהגהות והערות על השריע דבביאורים מוכח שאין כוונתו כן אלא דסגי בקינוח. (2) צריכה קינוח ולהשהות העד על גופה כשיעור וסת, והקנוח צריך להיות בשעה שאינה שוכבת אפרקיד, ובהגהות הנ"ל כתבו דבביאורים מוכח שאין צריך כלום.

ד. אשה שלא ראתה מעולם, או מעוברת ומינקת שמסולקות דמים, האם צריכות בדיקה הנ"ל או לא?

ת. קודם תשמיש אין צריכות בדיקה, דהרי הן בחזקת מסולקות, אבל אחר תשמיש ס"ל להרמב"ם דצריכות בדיקה. (עיין פ"ת א' ורע"א).

ה. באותו לילה; (1) האם צריכים לבדוק בעד אחר כל תשמיש? (2) והאם צריכים בדיקה ממש או סגי בקינוח? (3) והאם צריך לראות את הבדיקה לפני תשמיש ראשון ולפני כל תשמיש? (4) ומה הדין אם קנחה עצמה בעד ואבד העד?

ת. (1) מקנחין עצמן, ולמחר תבדוק העד (רמ"א). (2) הרמ"א כתב מקנחין, [ובשר"ע הרב כתב בחור"ס]. (3) לפני תשמיש ראשון, מסתפק בתשובה מאהבה [והחו"ד, ובפ"ת קפ"ח סק"ג ס"ל שאי"צ], ושאר בדיקות א"צ לראותן עד הבוקר (פ"ת ג'). (4) ⁴אסורה לשמש עד שתבדוק (רמ"א).

³ ונאזת לדעת דהנ"ל נ"ל דידן דרובן יס' להן וסת צד זמן ידוע ואח"כ אין להם קביעות כאלו דלא חזיא פסחות מכ' יום ואחר כך אין לה קביעות אצ' אינו מוציא בזה ספקה ד' פצמים פתוק הצערים יום אלא צריכה לבדוק ד' פצמים בימים שאחר צערים יום, שאז דינה כמי שאין לה וסת ואותה הבדיקה מוציאתה מספק ולא גולת לה כלל (הגהות חת"ס), וצוין ע"ה סעיף פ' אות ד' דכן יס' לנהוג לכתחילה אק בדיקתה מהנ"ל.
⁴ להרי"ף לא יצויר לה כ"א סג"ס ראשונות, (אק במקור חיים אחדש דכל הליכה נחשב לסעסע אחת וצריכה לבדוק ד' לילות) ולרש"י מותרת בלא"ה דהא לדעתו א"צ בדיקה אלא פססוקה פטהרות, ובשו"ע הרב פ"י דקא' אפצ"ל נפש המחמיר כהרמב"ם והרא"ש, אב"ל לדיוא לא ס"ל להרמ"א הכי, וצוין דבס"ס ראשונים אין להקל בלא בדיקת העד לאור הנר.

¹ וכתב הרמ"א על תבדוק עצמה אלא אחר שיעור וסת, אב"ל לסי' בדיקה עלו, לא ע"ה ע"י זה יס' דאדרבה, כיון שראה מחמת תשמיש יס'ו, אלא בבדיקתה הוא דחיישין לכן, דאפשר שצ"ח ח"ט טורס עלא הציג הוסת צד אחר כך.

² צוין בס"י קפ"ד פתורת השלמים, סק"פ שפירש דעת המחבר כהרמב"ם וכ"מ מהש"ק, אב"ל באורח מ'סור צ"ל הדרכ"מ חולק, וצוין פתוה"ש הנהה מפ"ו צ"ל, וכ"כ פשו"ע הרב סק"ו עלא הביא השו"ע דעת הרמב"ם אלא משום דראוי לבצ"ל נפש לזכות לדעתם.

להתקיים), וגם משום שיש בזה חשש חולי כנ"ל (פ"ת א'). (3) הנר"ב הסתפק בזה משום דאיכא למימר שכשיש וסת קבוע אין צריכה לחוש לוסת שאינו קבוע אע"פ שלא נעקר, [או דלמא דוקא כשהגיע האינו קבוע בזמן שלא היה הקבוע, ואח"כ חזר הקבוע, בכה"ג אינה חוששת לאינו קבוע] וכתב ע"ז שתשאל לגדולי הדור (פ"ת א').

ה. מה שהתיר המחבר לאשה שראתה מחמת תשמיש לשמש ג"פ עם בעל זה, האם כוונתו לג"פ נוספים או ג"פ עם הראשון דהיינו עוד פעמיים?

ת. הט"ז (א') והש"ך (ב') ס"ל ג"פ עם הראשון, והתוה"ש ס"ל ג"פ נוספים שכן דעת הראב"ד (פ"ת ב'), והחת"ס כתב סמך ע"ז בשעה"ד (פ"ת ה').

ו. כתב המחבר: "אם בכל שלש פעמים ראתה דם אסורה לשמש עם בעל זה" (1) האם כוונתו שלשה לילות רצופים או שלשה תשמישים רצופים? (2) באופן שפעם אחת בדקה עצמה מיד ומצאה דם, ובפעם השניה לא בדקה עצמה מיד רק בבוקר ומצאה דם, ובפעם השלישית בדקה עצמה מיד ומצאה דם, האם הוי ג"פ רצופים ונאסרת על בעלה או כיון שלא בדקה בפעם השניה מיד היא עדיין מותרת? (3) ומה"ד אם פעמיים בדקה עצמה סמוך לתשמיש ומצאה דם, ואח"כ שימשה כמה פעמים בלא בדיקה כלל, ואח"כ שימשה פעם אחת ובדקה ומצאה דם, האם הוי רצופים או לא?

ת. (1) שלשה תשמישים רצופים בלי הפסק תשמיש היתר בינתיים (ש"ך ג'). (2) עדיין היא מותרת (פ"ת ג'). (3) הוי רצופים (פ"ת ג').

ז. כשאשה אומרת שראתה שלש פעמים מחמת תשמיש; (1) האם צריך לחוש שמא נתנה עיניה באחר ומדוע? (2) ואם צריך לחוש מאי טעמא נאמנת בזה ולא חיישין?

ת. (1) בשו"ת שיבת ציון ס"ל דצריך לחוש (עיי' לקמן דעבידא לגלוי), אבל הפ"ת (ג') מצדד שבשני פעמים ראשונים א"צ לחוש לכך שאינה נאסרת עדיין, ואפילו בפעם ג' י"ל דנאמנת כיון שאינה אסורה בהחלט שהרי מותרת ע"י בדיקה, ולא החליט הדבר למעשה כיון שאין יכול לכוף לבדוק, וגם די"א שאם לא תמצא כלום אסורה, ואם היא משקרת הרי לא תמצא כלום. [בפ"ת סוף הסימן כתב עוד נפק"מ כשאפשר לתלות בדם בתולים ורק שהיא אומרת שמרגשת שהוא מהמקור שא"א לברור,

סעיף א'

א. לדעת השו"ע שאשה שראתה דם מחמת תשמיש מיד בכדי שתושיט ידה וכו' משמשת שלש פעמים וכו' (1) מה הדין אם תוך שיעור זה לא בדקה כלל ואחר שיעור זה ראתה דם? (2) ומה"ד אם בדקה מיד ולא מצאה כלום ואח"כ בתוך שיעור זה ראתה דם?

ת. (1) לא מקרי רמ"ת (ש"ך א'), [ומ"מ כיון דאתיליד ריעותא מחויבת שוב לבדוק פע"א, ואם אין לה וסת, תבדוק ג"פ (פ"ת קפ"ז ב')] (2) לא מקרי רמ"ת (ש"ך א').

ב. לדעת הרמ"א שהחמיר שכל שרואה סמוך לתשמיש מקרי רואה מחמת תשמיש; (1) אם בדקה הרבה זמן אחר תשמיש ומצאה דם, ואפשר שהדם כבר היה בשעת תשמיש, האם יש לה דין רואה מחמת תשמיש? (2) אם ראתה סמוך לתשמיש ג' פעמים אצל שלשה אנשים האם החמיר הרמ"א גם בזה שתיאסר על כל העולם?

ת. (1) אין לה דין רמ"ת ומותרת (ש"ך א'). (2) הש"ך (א') כתב דצ"ע.

ג. אשה שבפעם הראשונה בדקה זמן מופלג אחר תשמיש וראתה דם, ועוד פעמיים בדקה מיד וראתה דם, האם שתי הפעמים האחרונות מגלים שגם בראשונה היה מחמת תשמיש?

ת. הימים הראשונים יפלו ומכאן והלאה חושבנא, כ"כ הש"ך (א') בשם אביו.

ד. (1) מה הטעם שאשה שראתה ג"פ מחמת תשמיש נאסרת על בעלה [2]? (2) אשה שראתה ג"פ מחמת תשמיש בשעה שלא היה לה וסת קבוע ואח"כ נקבע לה וסת האם היא מותרת לבעלה? (3) ומה"ד אם אחר שקבעה לה וסת ראתה שוב ג"פ מחמת תשמיש [פ"ת]?

ת. (1) להנר"ב אסורה מטעם וסת דאמרינן קבעה לה וסת במעשה התשמיש, ולהחור"ד גם מטעם חשש חולי הממלאה ונופצת, (פ"ת א'). [עיי' בפ"ת י"ד בשם החור"ד דחיישין שרואה מחמת חימוד תשמיש]. (2) הנר"ב מתיר כשתקבע וסת קבוע שיהא קבוע לכל הפוסקים, משום דרמ"ת הוי כוסת לקפיצות שאינו קבוע לימים, וכיון שקבעה וסת לימים נעקר וסת שאינו קבוע. והחוות דעת חולק דס"ל שאין הוסת קבוע עוקר שאינו קבוע (כשאפשר לשניהם

לבדוק בזמן זה, אם בדקה מהני לימי עיבור והנקה. ומימי עיבור להנקה נראה דמהני וצ"ע (פ"ת ט"ז).

י. (1) מה הטעם שאשה שראתה ג' פעמים מחמת תשמיש מותרת לינשא לאחר? (2) ומה הטעם שאפילו לבעל השלישי מותרת עד ג' פעמים ולא נאסרת אחר פעם ראשונה?

ת. (1) דיש כאן ספק ספיקא, ספק אם מהצדדים, ועוד שאין כל האצבעות שוות (ב"י ד"ה וכתבו בשם סמ"ג). (2) שאין כל הכוחות שוות (ט"ז).

סעיף ב'

יא. בבדיקת מכחול בשפופרת; (1) מה הטעם שצריך שפופרת ולא סגי במכחול לבד? (2) למה צריך מוך בראש המכחול? (3) ממה צריכה להיות השפופרת? והאם אפשר גם בשל מתכות, ברזל או עץ? (4) ועד היכן צריכה להכניס השפופרת?

ת. (1) דצריך להבחין אם הדם הוא מן המקור או מן הצדדין, ואם לא היה המכחול תוך השפופרת כשהיה יוצא מלולכל בדם לא היינו יודעים אם הדם ההוא בא מן המקור או מן הצדדים, וכשהוא תוך שפופרת אם ימצא בו דם ודאי מן המקור הוא ולא מן הצדדים שהרי השפופרת היתה מפסקת בינו לצדדים (ב"י ד"ה ומ"ש). (2) מפני שדם כל שהוא ניכר במוך ואינו ניכר בעץ, ועוד כדי שראש המכחול לא יסרט ויוציא דם (ב"י ד"ה ומ"ש). (3) הטושו"ע כתבו שפופרת של אבר, ובמשאת בנימין מתיר גם שאר מתכות, לאפוקי של עץ דלא, דמסרטט, ונראה דה"ה של ברזל דלא, דמסרטט (ש"ך ט). (4) מכנסת השפופרת עד מקום שהיא יכולה, ומכנסת בתוך השפופרת מכחול ומוך מונח על ראשו ודופקת אותו עד שיגיע המוך לצואר הרחם כ"כ הב"י בשם הרמב"ם, וכ"כ בשו"ע שמכנסת אותו באו"מ עד מקום שהשמש דש. אבל במשאת בנימין כתב שא"צ להכניס השפופרת עם המכחול והמוך רק עד מקום שהיא יכולה, ומשערת בעצמה לפי אומד דעתה שהגיע עד מקום שהשמש דש, ואשה בעצמה נאמנת ע"ז, וא"צ כלל לדחוק השפופרת למקום צר ודחוק, ואין לנו לחוש שמא לא הכניסה כשיעור דישה דלא ניתנה תורה למלאכי השרת (ש"ך י). והחת"ס מפקפק בזה קצת [ועכ"פ בבדיקה שלא בשפופרת אלא במוך כפי שכתב האמונת שמואל צריכה לדחוק בכל האפשרי עד שתגיע לפתח בית הרחם] (פ"ת י"ז).

דלהשיבת ציון אינה נאמנת משא"כ להפ"ת. (2) לדעת השיבת ציון טעמא דנאמנת משום שעבדא לגלויי, שהרי ביד הבעל לראות בעד הבדיקה, ולפ"ז דוקא כשאמרה תיכף אחר התשמיש, אבל ביום שלאחריו אפשר שאינה נאמנת (פ"ת ג).

ח. (1) מה הדין אם מצאה ג' פעמים דם על עד שלו או על חלוק שלו? (2) ומה"ד אם מצאה גם על חלוק שלו וגם על חלוק שלה?

ת. (1) על עד שלו, אפילו זמן מופלג אחר התשמיש מקרי רמ"ת, ודוקא בעד שהוכן לקנח בו אחר תשמיש (ש"ך ד), אבל אם רק נמצא בכותנתו ס"ל להפנים מאירות דהוי רק כתם, ולא מצינו שנחוש בכתמים בבגד האיש כ"א בבגדי אשה אם לא שקינח עצמו בו, (פ"ת ד') [בסי' ק"צ סק"ב הקשה הפ"ת דבתוספתא מפורש שהיא טמאה אף בכתם שבבגדי בנה ובעלה, ועיי"ש בהגהות והערות ו' בשם שו"ת מהרש"ם ח"א קס"ג שהועד לפניו שהגה"ק מצאנו ז"ע דחה הראיה מהתוספתא וצוה להורות להקל]. (2) מותרת, די"ל שבא לאחר זמן שיעור אשם תלוי, ומה שנמצא בשלו דילמא מעלמא אתי, (סד"ט, פ"ת ס"ק ד').

ט. (1) אשה שראתה ג' פעמים מחמת תשמיש ונתעברה בביאה שלישית, האם מותרת לבעלה כל ימי עיבור והנקה? (2) ראתה ג' פעמים מחמת תשמיש בימי עיבורה או בימי מניקתה, האם מותרת לבעלה על בעלה זה? (3) והאם נאסרת לגמרי על בעלה [פ"ת]? (4) והאם מהני בדיקת שפופרת בימי עיבור והנקה [פ"ת]?

ת. (1) החו"ד אוסר, והנר"ב מתיר אחר שהוכר עובר, כל ימי עיבורה והנקה ואח"כ חוזרת לאיסורה [דס"ל דהאיסור הוא משום וסת ובסי' קפ"ט סל"ד מבואר שאינה חוששת בימי עיבורה ומניקתה לוסתה הראשון] (פ"ת ה'). הסד"ט והכו"פ מתירים בימי טוהר אחר שתטבול, ואם לא תראה הותרה לבעלה (פ"ת ז'). (2) להחוי"ד אסורה, ולהנר"ב שהוא משום וסת תליא בפלוגתא, דלהט"ז חוששת בימי עיבורה לוסת שאינו קבוע, ולהש"ך אינה חוששת, ולבסוף מסתפק אף להש"ך (פ"ת ה'). (3) אם נתחזקה ג"פ ובפעם הג' נתעברה, עיין לעיל. ואם ראתה ג"פ בימי עיבורה או מניקתה להחוי"ד והחת"ס נאסרה לגמרי, [כדמוכח מתשובת ר' יוחנן שברמ"א ס"י, ואע"פ שאינה קובעת וסת בימים אלו מ"מ חוששת ואסורה אלא שנעקר בפע"א], ולהנר"ב בימי עיבור והנקה תלוי בפלוגתא כנ"ל, אבל אח"כ אסורה אם לא נעקר. ולהס"ט והכו"פ עדיין יש לה תקוה בימי טוהר כנ"ל. (4) להנר"ב לא מהני, ודוקא כשלא מצאה כלל, אבל אם מצאה בצדדי השפופרת מהני (פ"ת ח'). והחוי"ד ס"ל דאע"פ שאין לה

המוך? (2) ומה הדין כשנמצא דם על הצדדים? (3) ומה הדין כשלא נמצא דם כלל?

ת. (1) אסורה לכל, (ש"ך י"ג), שהרי הטעם שמותרת לשני בלא בדיקה מטעם ספק ספיקא שמא לא בא הדם מן המקור אלא מן הצדדים, ואפילו בא לראשון מן המקור שמא לא יבוא לבעל שני, דאין כל האצבעות שוות אבל עכשיו שנתברר שמן המקור בא לא תהא מותרת לשני מטעם שאין כל האצבעות שוות בלבד (ב"י ד"ה וכתבו בשם סמ"ג). (2) א. המחבר כתב שיטה ראשונה בסתמא שע"י בדיקה שידוע שהוא מן הצדדים מותרת לראשון (כ"ד הטור והרא"ש והרמב"ן והרשב"א ועוד). (3) וי"א (רש"י) שאסורה לראשון ולשני מתשמיש שלישי ואילך אפילו בבדיקה, והטעם מפני שלא הקילו חכמים לסמוך על בדיקה אלא כשאין לה תקנה אחרת ותשאר עגונה אבל כל שיכולה להנשא לא הקילו, (ב"י ד"ה אבל הרמב"ם). (4) [הרה"מ ס"ל דלהרמב"ם לא מהני להתירה אף לבעל שלישי אלא לרביעי (ב"י ד"ה אבל הרמב"ם)]. וכתב הרמ"א דיש לסמוך אסברא ראשונה להקל, אבל הש"ך (ו"י) מפקפק קצת להחמיר בזה, כיון שרש"י והראב"ד אוסרים בבעל ראשון, ותו דהראב"ד והרמב"ן אוסרים בבדיקה בזה"ל, ומ"מ מסיק דהב"ח ומהר"מ מלובלין ושאר אחרונים מקילים. (3) הב"י (ד"ה ואיכא למידק) ס"ל דגם באופן זה מהני, כיון דרוב נשים אינן רואות מ"ת וכיון דאיכא רגלים לדבר, שהרי לא מצאה על ראש המכחול תלינן שהוא מהצדדים שלא להוציאה מכלל שאר נשים, וכ"ד הש"ך (י"א) משום דאילו היה מהמקור, גם עכשיו היה נמצא, א"נ דילמא נתרפאה. אבל הנו"ב וסד"ט ס"ל דלא מהני. (פ"ת ג' וי"ח). (4) אם בבדיקת שפופרת מצאה בצדדים מותרת, [לדעת מהר"י הורביץ מותרת בלי נקיים, והחוו"ד מצריך כל פעם נקיים ואפי' על הדם שנמצא על המוך, פ"ת ט"ז], ואם בבדיקת שפופרת לא מצאה כלל, ואח"כ רואה מ"ת, בפ"ת (ט"ו) מדייק מהש"ך דגם באופן זה מותרת דתלינן שהוא מן הצדדים, וכ"כ החוו"ד בהדיא, וכ"ד הגר"ח צאנזר, אמנם הס"ט חלק ע"ז, וכתב מי שירצה להקל אף אם ראתה ג"פ אח"כ, יסתור כל הראיות שהבאתי ואח"כ יורה להקל, ודי מי שמקיל עד ג"פ. וכ"ד הנו"ב לאסור בכה"ג בג"פ.

טו. באיזה אופן לכו"ע יש לסמוך על בדיקת שפופרת בבעל הראשון?

ת. כשהרגישה צער וכאב בשעת תשמיש, דנראה קצת שיש לה חולי ומכה ויש לסמוך אבדיקה (רמ"א).

סעיף ד'

טז. (1) אשה שרואה מחמת תשמיש רק לפרקים, האם מותרת לשמש בין הפרקים ומה הטעם? (2) אשה שושתה ביום, ששימשה בלילה שלפניו וראתה דם, האם יכולה לתלות הדם בוסתה? (3) ומה הדין אם שמשה בעונת הוסת?

ת. (1) לפי רש"י מותרת דתולה בוסתה, ומשמשת בלא בדיקה בין וסת לוסת, וכתב הב"י (ד"ה ואם) דאין בזה מחלוקת לדינא אלא בפירושא דמילתא. (2) הפרישה ס"ל דתולה בוסתה, דא"א לפרש בשעת וסתה ממש דלאו ברשיעי עסקינן, וכ"ד התוה"ש וסד"ט (פ"ת כ"א),

יב. (1) בדיקה בשפופרת, מה הדין אם נמצא דם על ראשו? [והאם יש אופן להתירה?] (2) ומה הדין אם נמצא על הצדדים? (3) ומה הדין אם לא נמצא כלל? ומה הטעם? (4) ומה"ד אם רואה שוב מ"ת?

ת. (1) אסורה לכל, (אא"כ יש לה מכה, ש"ך י"ח) ואם בדיקה שוב ולא מצאה דם, מותרת לבעל שני ואסורה לראשון, אבל כשבדיקה אחר בעל שלישי ונמצא דם על ראשו אסורה, ושוב אין מועיל לה שום בדיקת שפופרת אף אם תמצא בצדדי השפופרת או לא תמצא כלל, ותשאר לעולם באיסורה, זולתי אם תפיל חררת דם, או שעברה ושמשה ג"פ ולא מצאה דם אזי תחזור להתירה (פ"ת י"ד וי"ט). (2) מותרת (ש"ע). (3) הב"י (ד"ה ואיכא למידק) ס"ל דגם באופן זה מהני, כיון דרוב נשים אינן רואות מ"ת וכיון דאיכא רגלים לדבר, שהרי לא מצאה על ראש המכחול תלינן שהוא מהצדדים שלא להוציאה מכלל שאר נשים, וכ"ד הש"ך (י"א) משום דאילו היה מהמקור, גם עכשיו היה נמצא, א"נ דילמא נתרפאה. אבל הנו"ב וסד"ט ס"ל דלא מהני. (פ"ת ג' וי"ח). (4) אם בבדיקת שפופרת מצאה בצדדים מותרת, [לדעת מהר"י הורביץ מותרת בלי נקיים, והחוו"ד מצריך כל פעם נקיים ואפי' על הדם שנמצא על המוך, פ"ת ט"ז], ואם בבדיקת שפופרת לא מצאה כלל, ואח"כ רואה מ"ת, בפ"ת (ט"ו) מדייק מהש"ך דגם באופן זה מותרת דתלינן שהוא מן הצדדים, וכ"כ החוו"ד בהדיא, וכ"ד הגר"ח צאנזר, אמנם הס"ט חלק ע"ז, וכתב מי שירצה להקל אף אם ראתה ג"פ אח"כ, יסתור כל הראיות שהבאתי ואח"כ יורה להקל, ודי מי שמקיל עד ג"פ. וכ"ד הנו"ב לאסור בכה"ג בג"פ.

יג. (1) באופן שהבדיקה מתיר אותה, האם היא מותרת לבעל השלישי או רק לבעל רביעי? (2) האם בדיקת הבעל גם מהני, כגון אם עבר ובא עליה באיסור ולא ראתה דם, או דוקא בדיקת שפופרת?

ת. (1) מותרת אף לבעל השלישי (ש"ך י"ב). והרה"מ כתב דלהרמב"ם מותרת רק לרביעי, (ב"י ד"ה אבל הרמב"ם). (2) להרמ"א בס"י עדיף טפי מבדיקת שפופרת, דלא כהאפי רברבי דס"ל שאינו מועיל אלא אם עברה ושמשה ג"פ, (ש"ך ל"ג), ומפרש רע"א בס"י דס"ל דבבדיקת שפופרת לא מהני אלא אם מצאה מהצד, אבל בתשמיש דלא שייך כן בעי ג"פ, ועיי"ש עוד.

סעיף ג'

יד. בדיקה בשפופרת בעודה תחת בעלה הראשון; (1) מה הדין כשנמצא דם על ראש

וסתה. אבל הט"ז (ה) ס"ל שהמרדכי לא טיהר אלא כשיש לה מכה, אלא שאע"פ שהיא מכה שאין ראוי לתלות בה כ"כ אילו לא היה לה וסת, מ"מ עכשיו שיש לה וסת תלין בה. ועכ"פ גם להש"ך ס"ל להלכה דאין לסמוך על המרדכי אלא להתייר לבעלה שלא להוציאה משום עיגונא, אבל מ"מ צריכה ז"נ (עיין לקמן מש"כ הכנסת יחזקאל). [ורע"א מפרש משום דבז' נקיים הוי דאורייתא משא"כ רמ"ת הוי וסת דרבנן] וכ"נ מהרמ"א דלא כהב"ח שהתיר בכל ענין. (2) כשמכחה מוציאה דם א"צ ז"נ, ובמכה שאין ידוע שמוציא דם נחלקו הפוסקים; א. הכנסת יחזקאל ס"ל דאם רמ"ת אין טהרה לחצאין, ואין צריך ז"נ, דהא לענין בעלה אתה צ"ל שהמכה מוציאה דם, וא"כ גם מה שרואה שלא בשעת תשמיש מותרת, ומש"כ הש"ך שצריכה ז"נ היינו כשאינה רואה מ"ת. ב. להס"ט אף לדם שראתה מחמת תשמיש צריכה שבעה נקיים, אם אין ידוע שמוציא דם. ג. הנר"ב ס"ל דהרמ"א התיר בלא ז"נ דלא כהש"ך, אלא שלא החליט למעשה (פ"ת כ"ז).

יט. אם יש לה כאב בשעת תשמיש, האם יכולה לתלות הדם בכאב [פ"ת]?

ת. הסכמת אחרונים דכאב אינו כמכה ואינו תולה בה עד שיברר בודאי שכאב זה בר דמים הוא, ומ"מ כתב בס"ט דמהני הכאב היכא דידעה בודאי שיש לה מכה רק שא"י אם מוציא דם, אם בכל פעם שכואב לה המכה מוציאה דם אז מסתמא המכה הוא מוציא דם, (פ"ת כ"ז). ועיין לקמן (פ"ת ל"ד) דכתמים תולין בכאב שלא בשעת וסתה.

כ. אשה שיש לה וסת קבוע, האם יכולה לתלות שלא בשעת וסתה במכחה - כשאינה יודעת בודאי שמכחה מוציאה דם?

ת. הרמ"א והב"ח פסקו שהיא מותרת, וכן דעת הש"ך (כ"א) דתולה אפילו אינה יודעת כלל שדרכה של המכה להוציא דם. אבל הט"ז (י) חולק וס"ל דיש לחוש לדעת מהר"א והגש"ד ומהר"י וויל, שאסורה באופן שאין לה מכה מבוררת המוציאה דם, אא"כ באופן המבואר בס"ז שמוצאת תמיד במקום אחד בצדדים וכ"ש כשמרגשת כשנוגעת במקום ההוא כואב לה, וכפי שכתב הרמ"א עצמו בסי' קצ"א כשרואה במי רגלים שצריך בדיקה ע"י מוך המבואר שם, אבל אם יש לה מכה שרגילים נשים אחרות לראות דם ממכה כזו יש לתלות במכה.

כא. אשה שאין לה וסת קבוע, האם יכולה לתלות במכחה, כשיודעת בודאי שמכחה

והש"ך (סקט"ז) חולק, דהא לכך מותרת משום שאינה רגילה לראות אז לא חיישינן שתראה, וא"כ א"א לתלות לקולא בהכי. (3) לכר"ע תולה בוסתה.

סעיף ה'

יז. "אשה שיש לה מכה באותו מקום תולה בדם מכחה", האם צריכה להראות לחכם את המראות שיראה אם אינם משונות זה מזה, (1) ברואה מחמת תשמיש? (2) ברואה בימי טומאתה [און] שלא מחמת תשמיש?

ת. (1) [הרמב"ן ס"ל שהאידנא אין תולין בדם מכה, דהא צריכים לבדוק אם דם מכחה משונה מדם ראייתה, ועכשיו אין אנו בקיאים, והרא"ש חולק דבסתמא תולין במכה, עד שיוודע ע"פ חכם שהוא משונה] הש"ך (י"ט) ס"ל כהרא"ש שא"צ להראות לחכם, ומסתמא תולין שאינו משונה, לפי שהאשה כשהיא רמ"ת בחזקת טהרה עומדת, והחוו"ד פ"י הטעם דדוקא ברמ"ת א"צ בדיקה אם הוא משונה, דיש כאן עוד ספק אימור שמש עכרן (פ"ת כ"ד). אבל הפרישה והט"ז ס"ל דכששני הדמים לפני החכם, אף להרא"ש אין תולין לקולא כיון שאפשר לברר. (2) א. להדג"מ בימי טומאתה ואף בימי ליבונה כיון שאינה בחזקת טהרה אין תולין בסתמא שאינו משונה והדבר צריך תלמוד. ב. החוו"ד מחמיר יותר, דדווקא ברמ"ת דיש עוד ספק אימור שמש עכרן א"צ בדיקה, אבל שלא בשעת תשמיש צריכה בדיקה אם הוא משונה. ג. בברית אברהם חלק על הנר"ב משום דס"ל דבימי ליבונה היא בחזקת טהרה, וכ"ד המאיר נתיבים, וא"כ א"צ בדיקה. (ולמרדכי בעינן ג"י לאחזוקי בטהרה) והחת"ס ס"ל דבשלש בדיקות סגי לאחזוקי בטהרה, דהיינו ערבית שחרית וערבית (פ"ת כ"ד).

יח. (1) באר דעות הראשונים והכרעת הפוסקים באשה שיש לה וסת קבוע וראתה דם מחמת תשמיש שלא בשעת וסתה, ואין לה מכה האם היא טהורה לבעלה או טמאה וצריכה שבעה נקיים או אסורה לבעלה משום רואה מחמת תשמיש, ומה הטעם? (2) כשיש לה מכה האם צריכה ז"נ?

ת. (1) לדעת הב"י (ד"ה וכתוב) והש"ך (כ"ז) יש בזה מחלוקת ראשונים; רש"י והרשב"א והטור וכל הפוסקים שפירשו ואם יש לה וסת ושמשה סמוך לוסתה תולין בוסתה] ס"ל שאם לא שמשה סמוך לוסתה אין תולין אע"פ שיש לה וסת, ואסורה לבעלה דהוי רמ"ת, והמרדכי ס"ל דאמרינן שזהו דם טהור מן הצדדים מחמת מיעוד תשמיש [או מכה] שהרי עדיין לא הגיע

וסתה הקבוע או ער"ב, ולא שייך לומר א"כ לא תטמא לעולם שהרי כשתרגיש בדם הבא מן המקור תהיה טמאה (פ"ת כ"ט ו"ל"ג). (2) כשמרגשת עתה שדם זה בא מן המכה טהורה אפילו בשעת וסתה, ואין זה לעולם דכשלא תרגיש תהיה טמאה (ש"ך כ"ז).

כד. האם תולים כתמים בדם מכה; (1) בשעת וסתה ושלא בשעת וסתה? (2) כשיודעת שמכתה מוציאה דם וכשאינה יודעת? (3) בימי טהרה ובימי ליבונה? (4) והאם תולים כתמים בכאב שיש לה?

ת. (1) אפילו בשעת וסתה תולה (רמ"א). (2) אפילו אינה יודעת תולה (ש"ך כ"ז). (3) בימי טהרה תולה, אבל בימי ליבונה בג' ימים ראשונים אין תולין אלא במכה הידוע שמוציא דם (פ"ת ל"ד, רמ"א קצ"ו י"ו) ולהש"ך (קצ"ו י"ג) גם באופן זה אין תולה בג"י ראשונים אלא במלאה שיחני וכיבי ודם יוצא ממנה תמיד. (4) תולה בכאב שלא בשעת וסתה, והיינו בימי טהרה או בד' ימים אחרונים של שבעה נקיים (פ"ת ל"ד בשם הנ"ב).

סעיף ז'

כה. אשה שמוצאת תמיד את הדם במקום אחד בצדדים, האם יכולה לתלות שהדם בא ממכה שיש שם; (1) כשמרגשת שכואב לה כשנוגעת שם? (2) כשאינה מרגשת?

ת. (1) יכולה לתלות, (ש"ע) ועיין לקמן. (2) גם בזה יכולה לתלות (ש"ע). ומשמע מהט"ז (י) דמיירי ביודעת שיש לה מכה וכ"כ הנ"ב. אלא דהט"ז פי' דלא התיר אלא ביש לה וסת קבוע ושלא בשעת וסתה. והנ"ב פי' מתיר אף באשה שאין לה וסת (פ"ת ל"ז, חור"ד ז').

סעיף ח'

כו. (1) אשה שהוחזקה לרואה מחמת תשמיש, האם היא יכולה להתרפאות ע"י רופא ישראל או ע"י רופא נכרי? (2) והאם אפשר לסמוך על רופא שריפא לאשה ישראלית אחרת קודם שהוחזקה? (3) והאם אפשר לסמוך על רופא שריפא לנכרית אפילו אחר שהוחזקה, ומה הטעם?

ת. (1) אחר בדיקת שפופרת - אין לסמוך על רפואת הרופאים זולת אם תפיל חררת דם (פ"ת י"ד בשם הנ"ב), ואם לא בדקה בשפופרת אבל הוחזקה לראות מ"ת - יש מסתפקים (ספר התרומה וסמ"ג וסמ"ק) אם מותר לסמוך על הרפואה לשמש אח"כ. ויש מי שמתיר (הריצ"ב) אם אמר לה רופא ישראל שנתרפאת. אבל אם תראה האשה שפסק דם

מוציאה דם וכשאינה יודעת בודאי, ומה הטעם; (1) כשהוא ספק אם הדם בא מן המקור או מן הצדדים? (2) כשידוע בודאי שהדם בא מן המקור? (3) ומה הדין כשהמכה ודאי אינה במקור רק בצדדים?

ת. (1) להרמ"א, אף שאינה יודעת בודאי שמכתה מוציאה דם - תלינן במכה מכח ספק ספיקא, ספק מן הצדדין או מן המקור, ואת"ל מן המקור, שמא הוא מן המכה. ולהש"ך (כ"ב); בעינן שתדע שמכתה מוציאה דם, כדמוכח מהגה"מ וספר התרומה, ועוד דאין זה ס"ס, דאיכא למימר מיד דילמא דם נדה הוא. ובנ"ב הסכים להרמ"א להתיר משום ס"ס ומניה לא תזוע, ומ"מ דוקא בזמן טהרתה, דבימי ליבונה תליא בפלוגתא אי מתירין ס"ס בחזקת איסור. ולעומת זה החו"ד אף שמסכים להרמ"א מ"מ מפרש דהוא דוקא שראתה בלא הרגשה דע"י בדיקה או מ"ת אין מתירין בס"ס א"כ בודאי מוציאה דם. ועוד כתב הנ"ב דאין להתיר מטעם ס"ס אלא כשהמכה במקור עצמו, דאם הוא מהצדדים ליכא ס"ס, ובכה"ג שהוא במקור אפשר דאפילו בשעת וסתה ממש ואינה יודעת אם המכה מוציאה דם רק שלא הרגשה מהיכן בא הדם אם מהמקור או מהצדדים טהורה (פ"ת כ"ח). (2) כשאין לה וסת אינה תולה במכה שבמקור, אלא אם כן יודעת בודאי שמכתה מוציאה דם (רמ"א). (3) כשאינה יודעת אם מכתה מוציאה דם אינה תולה במכה אף בימי טהרה, דאין כאן ספק ספיקא, ואם דרך המכה להוציא דם ועומדת בימי טהרה טהורה, דכאן אף בספק אחד מטהרינן, אבל אם תרגיש בדם הבא מהמקור לא שייך לטהרה ע"י מכה שבצדדים, כ"כ הנ"ב (פ"ת כ"ח וכ"ט) ועיין לקמן לענין שעת וסתה.

כז. הא דתולה במכתה כשיודעת בודאי שמכתה מוציאה דם, האם צריכה להרגיש עכשיו שדם זה הוא ממכתה או סגי שיודעת שמכתה מוציאה דם?

ת. הב"י והט"ז (י) הביאו בזה מחלוקת ראשונים, דלהגה"מ בעינן שתדע שיוצא דם מן המכה, וכן הוא לשון הטור שדם זה יוצא ממנה, ולהרשב"א בעינן רק שתדע ששם יש דם. אבל הש"ך (כ"ד) מפרש שאין בזה פלוגתא דלכ"ע בעינן שתדע שמכתה מוציאה דם אע"פ שאינה מרגשת עתה שדם זה הוא בא ממכתה.

כח. בשעת וסתה או בעונה בינונית האם תולים דם במכה, ומה הטעם; (1) כשיודעת בודאי שמכתה מוציאה דם? (2) כשמרגשת שדם זה בא ממכתה או כשאינה מרגשת?

ת. (1) אינה תולה, אע"פ שיודעת בודאי שמכתה מוציאה דם, דא"כ לא תטמא לעולם (רמ"א וש"ך כ"ז) והיינו שלא בשעת תשמיש, דרמ"ת תלינן בוסתה (ש"ך כ"ה). אך הנ"ב ס"ל להיפך דאם יודעת בודאי שמכתה מוציאה דם תולה במכה אף בשעת

**טבילתה, האם מותרת שלא בליל
טבילתה [פ"ת] ?**

ת. (1) ה"טז (י"ד) פי' לדעת הרמ"א, שאפילו היו ביאות של היתר ביניהם (כגון שעברה ושמשה בלא טבילה) ג"כ אסורה, שהרי אי אפשר לה לטבול ולשמש עמו, דקבעה וסת שרואה כל פעם אחר טבילתה, וכ"ד האמונת שמואל, וגדולה מזו כתב דאפילו ראתה ג"פ בביאה ראשונה שאחר טבילה לוסתה, אע"פ שביניהם כשטבלה לכתם שמשה כמה לילות ולא ראתה אסורה. אבל החו"ד כתב דלדעת הש"ך נראה דמותרת וכן עיקר, וכ"ד הס"ט דכל שהיה ביאת היתר ביניהם לא הוי כרצופים (פ"ת מ"ד). (2) המנחת יעקב מתיר בליל שני ואילך, וכ"כ הדג"מ דהטבילה גרם לה וצ"ע למעשה. אבל החוות דעת חלק עליו דחלילה לומר כן וישתקע הדבר ולא יאמר, והעלה דאסורה. גם הסד"ט והחת"ס חלקו עליו (פ"ת מ"ד).

כט.1) ראתה שלש פעמים רצופים מחמת תשמיש אחר לידה, האם נאסרת על בעלה? 2) ומה הדין אם ראתה אחרי שלש לידות, בכל פעם - פעם אחת או ג' פעמים מחמת תשמיש, רצופים או אינם רצופים? 3) ראתה ג' פעמים תוך מלאת ימי טהרה, האם נאסרת? 4) ומה הדין כשמסתפקת אם זה היה בתוך מלאת או אח"כ?

תו. (1) אסורה בלא בדיקת שפופרת אא"כ היו ביאות היתר ביניהם (רמ"א). (2) אם לא היו ג"פ רצופים לא נאסרה דלא כהב"ח, ואפילו ראתה אחר כל לידה ג"פ רצופים רק אח"כ היו ביאות היתר, ואר לידה שלישית או רביעית ראתה ג"פ רצופים ושוב לא שמשה, להש"ך (ל"א) בדעת הרמ"א מותרת ותלינן בחולשת הלידה, אבל הט"ז (ט"ז) ס"ל דכיון שנתחזקה לראות ג"פ אחר ג' לידות אף אם אח"כ היו ביאות היתר, מותרת רק עד לידה רביעית, דהא בודאי תראה גם אחר לידה רביעית ג"פ. (3) הש"ך (ל"ב) מיקל בזה דלא החמירו בדם טוהר להוציאה מבעלה ועוד דאיכא צד העתר דמחולשת הלידה ראתה, וכ"ד הנו"ב, והכו"פ חלק עליו (פ"ת מ"א). (4) הנו"ב מתיר, אך לא בליל טבילה רק בליל ב' (פ"ת מ"א).

סעיף י"א

ל. (1) אשה שראתה פעם אחת מחמת תשמיש, האם צריכה לחוש לוסת כמו וסת שאינו קבוע? (2) ראתה פעמיים מחמת תשמיש - למה היא חוששת? (3) ואם קבעה בשלשה פעמים לשלשה זמנים קבועים, האם

וסתה וראייתה על ידי הרפואות, וניכר שהועילו, יש לסמוך אף על רופא נכרי (ש"ע). (2) הבי"ח ס"ל דבאופן זה אף להמחמירים שמסתפקים (ספר התרומה), יכולה לסמוך על הרופא לשמש בפעם רביעית לאחר הרפואה (ש"ד כ"ח). אך החו"ד תמה דמה ראייה היא זו דהא לא נתחזקה עדיין (פ"ת ל"ח). (3) א"א לסמוך דאין ראייה מזה לגופים שלנו, דאינהו אכלי שקצים וכו', חת"ס. (פ"ת ל"ח).

סעיף י'

כז. 1) אשה שראתה פעם אחת מחמת תשמיש בליל טבילה, האם מותרת לשמש בליל טבילה אחרת? 2) ראתה בליל שני של טבילה אחר תשמיש או בליל שלישי או רביעי, האם מותרת לשמש אחר טבילה אחרת בליל שני, שלישי או רביעי? 3) והאם מהני בדיקת שפופרת להתיירה לשמש בליל טבילה או בליל שני וכו' [פ"ת]?

(1) בשר"ע כתוב שצריכה לחוש פעם אחת ולא לשמש בליל טבילה, וכ"ד רוב האחרונים, אך באמונת שמואל הגיה לשון השר"ע וס"ל דמותרת וכ"ד ¹היעב"ץ (פ"ת מ"א). בדפוס ראשון היה כתוב ליל שני). (2) בליל שני, גם לדעת האמונת שמואל אסורה לשמש אחר טבילה אחרת בליל שני, אבל בליל שלישי או רביעי, אינה צריכה לחוש, ומפרש החו"ד דכולי האי ודאי לא אמרינן דהטבילה או הקפיצה תגרום (פ"ת מ"ג). (3) להחו"ד אין מועיל (פ"ת מ"ג), ומהחת"ס (פ"ת מ"ד) משמע שמועיל, וכ"כ בספר עמודי כסף (פ"ת מ"ה).

כח. 1) מה הדין באשה שראתה מחמת תשמיש ג' פעמים אחר ביאה ראשונה שאחר טבילתה? 2) אם ג"פ אלו אחר ביאה ראשונה שאחר טבילתה היו תמיד בליל

והנה"ה על שאילת יצחק כתב דלפון השי"ע בדין רח"ת קשה כתובאום ופיאור שוטר כתב שם (ח"ס סימן י"ג) וז"ל וצוה אנכי לפרסמך וצוה דברי אלקים חיים, דבדא ודאי בראיה חתחת תשמיש סכרידא. לא כדפי' לחי'א דחייסא חזק חנא. דקדאי חאמינן משנתא פזע בראש' שנייה וזשילת. סתמא ב'צוסין ניהו. וטעמא מאי. משום דבא"ה דחחחת תשמיש. ודאי לא הוי אלא בסיסת הבז' . אינה חושש' לו כלל בפעם אחת ושמי'. כחש"י סקצ"י הנהגה (ס"ס) ודלדא מלו שמזן' לפעל' וצ"ע (סימ"ע) לא לזוט הבז' צע הימ"ם אינה חושש', אט אין ידוע שפצרה. וצ"ע בפי"ס אינו נקצע לחוש' לו, אלא צלור השמט' הוטת תפצ'ר. כחש"י סקצ"י (פשי"ע סכריד') וכיון שכן, הוא הדין לזוט פ"י דישת הפש' אינה חושש' לו כלל צד דחקי' ע"פ ב'צוסין. כמו פסיקוק וקצ"ה. מאחר שמצנחא אינה רואה אלא צ"י דחקי' ודשית' שמי'. ח"י דשח' לא ח' קצ"ה, שמינו' וסת' לזימית, אלא כל' פזע' אחר תשמיש' דווקא רואה, הוי ח"י ממש ככל' וסת' הבז', וכי קאמר בהפחמי' דחוש' חייסא אחר פזע' א' וא פצמי'. היינו דווקא כי קצצה' לה וסת' תשמיש' צ"ע ימיס' שום. שכן שראה ח"י אחר שפשה' פניו ופחמי'תה, שגנו רואים' שפלא ראתה תשמיש' בראש' על לזי' טפחית'. ופסי' לו, ראתה. הרי מוכיחה בצדה שפלא וסת' תלז'ו' אט קיימ' שום סמוכין וטפחית'. דחושש' לו פזע' אחר. קודם שיקצ' ע"פ וכן נקצ'ר פפי"א לה דבר בראש' מאד. ודא כציון מ"ש' צוד פזע' תשו' רפי"א. וסת' דבר רח"ה על הפחמי' דא ודא אחת היא. והתימ' ח'ן האחרונים' שפלא דהרשו' על ח"י הו' דיעס'. תנצ"ע דכתבתי וצ"ע.

מותרת בין וסת לוסת? (4) והאם נעקר בפעם אחת או בשלש פעמים?

ת.1) דינו כוסת שא"ק, ולכן חוששת ליום החודש פע"א (ש"ע וש"ד ל"ה ועיין דג"מ) ולהחזיר"ד אסורה כל ימיה ביום החודש אא"כ עברה ושמשה ולא ראתה (פ"ת מ"ג ומ"ח) וכן אם היה בליל טבילה אסורה כל ימיה בליל טבילתה, אא"כ עברה ושמשה ולא ראתה אבל האמונת שמואל מתיר בל"ט כנ"ל (פ"ת מ"א), (ולגבי בדיקת שפופרת עיין ס"ק מ"ד ומ"ה). 2) חוששת גם להפלגה (ש"ע). 3) מותרת (ש"ד לד.). 4) כשקבעה אינו נעקר אלא בג"פ, אבל זה דוקא ביום החודש משא"כ בהפלגה כגון לחצי שנה, כשפעם אחת לא ראתה תו לא חיישא דכבר נתבטל הפלגתה, אלא שלא נעקר, עד שתראה פעם אחרת שאז תחוש לחצי שנה אחריו (פ"ת נ').

סעיף י"ב י"ד

[ראתה ג"פ מ"ת, או שאינה יכולה לטבול משום שאין לה מכות ופצעים, האם מותר להתייחד עמה?]

ת. ראתה ג"פ מ"ת אסור להתייחד עמה (ש"ע), אבל כשאינה יכולה לטבול, מסתפק הב"מ דלמא רואה מחמת תשמיש שאני דהאיסור קיל ליה דבעידן שבא עליה היא טהורה (פ"ת נ"א) עיין סי' קצ"ה תוה"ש א' שאם זינתה שנאסרה לבעלה עולמית אסרו לייחד [ויש לחלק דכשאינה טובלת מחמת מכות ופצעים, אולי מן השמים ירחמו ותתרפא].

סעיף י"ג

לא. חתן הנושא בתולה; 1) עד מתי אפשר לתלות הדם שהיא רואה מחמת תשמיש שהוא דם בתולים? 2) אם בביאה ראשונה לא ראתה דם, ובביאה שניה ראתה, האם אפשר לתלות אותה בדם בתולים [פ"ת]?]

ת. 1) להמחבר עד שתשמש פעם אחת ולא תראה. ולהרמ"א דווקא שיש לה קצת צער בביאה דאם אין לה צער כלל בשעת תשמיש, הרי היא ככל הנשים ולא תלינן בדם בתולים וכ"כ הב"י. וכתב הנר"ב דאף שהב"ח מתיר, מ"מ הש"ך (ל"ז) וכל האחרונים לא הסכימו עמו (פ"ת נ"ה). 2) שוב אינה תולה (רמ"א). וכתב החזו"ד דאף אם לא בדקה עצמה פ"א ג"כ שוב אינה תולה (פ"ת נ"ד). אמנם אם לא היה ביאה גמורה מיקל הנר"ב (פ"ת נ"ה).

לב. אשה שאחר הנישואין רואה דם מחמת תשמיש עם הרגשת צער וכאב מכת בתולים, אך היא מרגשת שהדם יוצא

מהמקור, אם ע"י הרגשת פתיחת פי המקור או הרגשת זיבת דבר לח, האם היא נאסרת עליו או לא?

ת. אפי' בזיבת דבר לח שהוא הרגשה מדרבנן, וגם וסת התשמיש הוא רק דרבנן, וה"ל תרי דרבנן ומצורף לזה דרוב נשים אינן רואות מ"ת, מ"מ כתב החת"ס דאין להקל, דכיון דיוצא מהמקור חזקה שיצא בהרגשה ממש אלא דלאו אדעתה משום הרגשת שמש והרי סמכינן אסברא זו ומייתי חטאת עלה ומכ"ש שלא נוכל להקל להתיר לשמש עמה, (פ"ת נ"ה).

סעיף א'

א. מה דינם של סוגי מראות הללו: (1 אדום ושחור? (2 חום? (3 לבן, אפור, ירוק, כחול? (4 צהוב כמראה השעווה או כמראה הזהב?

ת. (1) טמא (ש"ע). (2) טהור (פ"ת א' בשם סד"ט ושאלת
יעב"ץ). (3) טהור. ואע"פ שבתרוה"ד מגמגם בירוק ולבן לית
דחש ליה בהא, כ"כ ב"י. והב"ח בשם מהר"י מרגלית כתב שאם
יצאה ממנה סמיכות לבן ועב לאחר שרחצה במרחץ כמו
שתיים ושלוש שעות טמאה, שדרך הדם להתלבן מחמת
רחיצה, אבל הט"ז (א') חולק שהם דברים ותמוהים וחומרא
יתירא והמחמיר יחמיר לעצמו ולא יורה כן לאחרים כלל.
ולענין ירוק - מהר"ם מיינץ בשם הגדולים אוסר, וכתב השל"ה
בשם המהרש"ל דלפ"ז יש לאסור בירוק כשעוה וכ"ש כזהב
כשהיה עכ"פ עם הרגשה אא"כ יש צדדים וסברות מוכיחות
שאינו נידות, וכשהיה עם הרגשה יש להחמיר, ובכתם בלי
הרגשה יש להקל, ובקנוח בלי הרגשה יש לצדד ל'הכול לפי
ראות הענין. אמנם בסד"ט מוכיח מהא שהשמיטוהו
האחרונים דלא ס"ל הכי, ומי"מ בעל נפש יחמיר לעצמו לפי
ראות הענין (פ"ת ג'). (4) טהור (ש"ע). ועיין לעיל מוש"כ
השל"ה.

ב. מראה לבן או ירוק האם אפשר להתירו כשהוא לח או שצריך להמתין שיתייבש, שמא יראה אדמומית בקצותיו?

ת. להב"ח ימתין, והט"ז (א) והש"ך (ג) חלקו ע"ז
ופסקו שאין נוהגין כן כלל.

ג. אם טיהרו החכם כשהיה לח וכשנתייבש נמצא מראה טמא, האם הולכים אחר מראיתו בזמן יציאה מן הגוף או שיש להורות דטמאה?

ת. להבי"ח טמאה כנ"ל, אבל החכם צבי ס"ל דאזלינן תמיד בתר יציאה מן הגוף הן לטמא והן לטהר וכן הסכים החוות דעת, והשבו"י חלק עליו, וכן בשאילת יעב"ץ כתב דמסתפי למיעבד עובדא כדעת אביו, ודעתו להחמיר (פ"ת ג').

ד. כתם שבלילה נראה ודאי טמא או שמשתפקין עליו, וביום נראה טהור, האם אפשר להקל או צריך להחמיר עליו?

ת. בתש"י גבעת שאול ס"ל דיש להקל ולטהר אף שבליילה היה נראה למראה טמא. אך להס"ט דוקא אם בלילה מספקא ליה כו' אבל היכא דאיתחזקא לודאי טמא ע"י ראייתה בלילה אין להקל. [ובלבושי שרד כתב שאם אחר שראהו ביום ראהו עוד הפעם אחר שעה ורואה שנשתנה ממראיתו הראשונה יש לאסרו ע"ש] (פ"ת א').

ה. אשה שהרגישה שנפתח מקורה ובדקה מיד ומצאה מראה טהור סמיך ועב, האם היא טהורה או טמאה?

ת. הב"י (ד"ה וכתב) מתיר דלא כהתירוה"ד שחושש מפני הטועים. ואם היה כן לאחר שרחצה במרחץ

1 וצ"ל מחמיר החכמת אדם (כ"ל קי"ז אות ט') לאבי בדיקת הפסק טהרה
שהיא צדי"ן בחלקת רואה, במראה צ"ל כשצוה ופשיטא כזה.

כמו שנים ושלוש שעות להב"ח בשם מהר"י מרגלית טמאה, שדרך הדם להתלבן מחמת רחיצה, אבל הט"ז (א) כתב שהם דברים תמוהים וחומרא יתירא, ולא מר בר רב אשי חתום עליה שבאו דברים אלו מפי מהר"י מרגלית, והמחמיר יחמיר לעצמו ולא יורה כן לאחרים כלל.

באופן הנ"ל כשמצאה על חלוק שאינו
בדוק כתם גדול ממראה הטהור ובתוכה
נקודה קטנה אדומה, האם טמאה או
טהורה ומה הטעם?

ת. לדעת הגבעת שאול טהורה, דתלינן הרגשה במראה טהור והדם במאכולת, אבל מהר"ם מטיקטין פקפק בפסק זה (פ"ת ה'), וכ"כ בפ"ת סי' ק"צ (סק"ו) בשם החור"ד דטמאה משום דרוב פתיחות המקור למראות טמאות, דהא בלא מצאה כלום טמאה, ולא תלינן במראה טהור, וכו"ד החת"ס, אלא שס"ל שדין זה שייך רק בהרגשה דאורייתא של זעזוע הגוף או עקיצה כמו עקיצת מי רגלים, או פתיחת פי המקור, אבל לא בהרגשת זיבת דבר לח.

סעיף ב'

האם נאמנת אשה במראות דם לומר: (1) כזה ראיתי ואבדתי? (2) מראה כזה טיהר לי חכם פלוני? (3) כשמביאה הדם הראשון: זה שהוא כזה טיהר לי החכם? (4) דם זה טיהר לי החכם?

ת. 1) נאמנת (ש"ע). 2) אין סומכים עליה (ש"ע).
כיון שיש ריעותא לפנינו (ט"ז ד') 3) אין סומכין
עליה (תוה"ש ה'), אף שמהרשב"א משמע שנאמנת כיון שאנו
רואים שאינה טועה בדמיונות, מ"מ כל היכא שהדם לפנינו
אין סומכים על נאמנות האשה. ד' נאמנת (ש"ך ז'),
ובכהחכם מכחישה עיין קפ"ה ג'.

ח. האם רב יכול לפסוק לאשתו על מראות או שאלות בענייני הטבילה?

ת. על 2 מראות יכול לפסוק, אבל בענייני טבילה אינו יכול כיון דאיתחזק איסורא (פ"ר).

סעיף ג'

ט. (1) מה"ד ומה הטעם באשה שראתה דם בשפופרת? (2) ומה"ד אם ראתה בחתיכה - שאינה מבוקעת או מבוקעת? (3) ומה"ד כשהחתיכות נופלות ללא דם? (4) והאם צריך לבדוק החתיכות במים פושרים אם נמוחין?

2 הכר"ס קול"ס קו"א כספרו מ' נדב הקדש מדאמרינן פאט"ף ו"ד: ואת
מאת מרדכי אסתר קול"ס קו"א ירמיה ומה שיתבה חזקה עד נדב לחזקה,
ולמה עד קאה עולה מר"א מרדכי, ומה חוכה פסוק מרדכי לנדרות אצל,
ותנ"ך דמה משה לנדרות דמ' אשתו ולא חיושין כפסוקי האנח ויטע שמו
תנחם פסל, ופנ"ך דא היתא אצל מרדכי אלא פסוקים רחוקים, שהרי
היתה רעות אשכולי"ם אצל, עד הוי ת פסל וחיושין, ודומה לכל הנאמרים
אצל בוא חוץ מן הצד אצל.
ודע פס"ה שמהיר אצל כסוק אצל פצון הטפילה.

סעיף ד' ה' ו'

יא. (1) מה הדין באשה שראתה צורות שונות כמין שערות או כמין יבחושים אדומים, כשיש עמהם דם או שאין עמהם דם, ונימוחו בתוך מעת לעת במים פושרים או שלא נימוחו, בשעת וסתה או שלא בשעת וסתה? (2) ומה הנפק"מ בין הלכה זו לסעיף ב' שכתב שראתה דם בחתיכה טהורה? (3) ומה"ד כשנופלת ממנה חתיכות דם?

ת. (1) כשיש שום לחלוח דם, טמאה, דמוכח שגם הנהו הם דם אע"פ שלא נימוחו, ועוד דאפשר שדרכה של אשה לראות לפעמים כך (ט"ז ז'). ואם אין עמהם דם, כשנימוחו בתוך מעת לעת במים פושרים טמאה, ואם לא נימוחו ע"ז טהורה אע"פ שנמוחים ע"י מיעוד (ש"ע ס"ד). ונחלקו בדין הנ"ל כשאין לחלוח דם א. הרמ"א סעיף ה' כתב דדוקא שלא בשעת וסתה, אבל בשעת וסתה טמאה. ב. הש"ך (ס"ק ט"ז) תמה עליו דהא אינה רואה דם וכ"כ בשם אפי רברבי דבכל אופן טהורה. ג. בעמודי כסף פי' דעת הרמ"א דאם ראתה כן ג"פ ובדקה ולא נימוחו, הוחזקה שיש לה מכה ולכן אף שראתה אח"כ דם עמו טהורה, וע"ז כתב הרמ"א דהוא דוקא שלא בשעת ווסתה, דבשעת וסתה כיון שרואה דם טמאה (פ"ת י"א). (2) בסעיף ב' הדם בתוך החתיכות אלא שהוא בבקעים, משא"כ הכא שהדם מבחוץ על גבי החתיכות (ש"ך ט"ז). (3) המחבר (סעיף ו') כתב בסתמא כהראב"ד דאפילו קשה ואינו נימוח טמאה, ויש אומרים [הר"ה והרא"ש] שצריך בדיקה בשרייה. וכתב הש"ך (י"ז) דבירושלמי מוכח כפי' הראשון דטמאה [אך בפ"ת סק"ט בשם הבית יעקב במצאה קרטיץ ונאבדה מתיר מכח ס"ס ספק אדום ספק נימוח, משמע דפסק כפי' הב'].

ת. (1) טהורה, שאינו דרך ראייה (ש"ע), דכתיב דם יהיה זובה בבשרה, היינו כדרך שהנשים רואות (ב"י). (2) לדעת רבינו שמשון - אפילו מבוקעת והדם בבקעים בענין שנוגע בבשרה טהורה כיון שאין דרך לראות כך, וכ"פ המחבר. אבל לדעת רש"י ותוס' אם החתיכה מבוקעת והדם נוגע בבשרה טמאה, וכ"ד הב"ח והש"ך (ח) ואף להמחבר דוקא חתיכה קטנה, אבל חתיכה גדולה, כל שהיא גדולה משפופרת דקה שבדקין יש להחמיר ולטמאות, דא"א לפתיחת הקבר בלא דם (ש"ך י"ב), [והרמב"ם פסק דאפשר לפתיחת הקבר בלא דם, והשאלות ס"ל דכל שלא נגמרה צורת הולד אפשר לפתיחת הקבר בלא דם (ב"י ד"ה ומ"ש)]. (3) לגבי אשה שנעקר מקורה וכמין חתיכות בשר נופלים בבית החיצון - לדעת המחבר טהורה דוקא כשהדם בבקעים אבל אם רואה דם בלא חתיכה טמאה, דאין לתלות ולטהר רק במכה שבצדדים ולא במכה שבמקור. אבל הרמ"א חולק דאף במכה שבמקור הידוע שמוציא דם תולין ולכן אפילו ראתה דם כל זמן שהחתיכות בבית החיצון טהורה דתלינן בחתיכות אלו הואיל וידעינן שנעקר מקורה. (4) להמחבר צריך לבדוק, והש"ך (י"א) בשם הדרכ"מ כתב דבאופן שידוע שנעקר המקור שלה א"צ בדיקה.

י. (1) אשה שנעקר מקורה לבית החיצון ושם נופל ממנה חתיכות בשר, קטנות או גדולות, ואז גם רואה דם, בשעת וסתה או שלא בשעת וסתה, האם היא טמאה או טהורה? (2) והאם צריכה לבדוק עצמה בשעה שנעקר המקור אם יש דם היוצא מהמקור?

ת. (1) בחתיכה גדולה טמאה אפילו לא ראתה כלום שא"א לפתיחת הקבר בלא דם (ש"ע), ובחתיכות קטנות דומיא דשפופרת דק שבדקין (ש"ך י"ב) א. להמחבר אין לטהר אלא בדם שבחתיכות אבל כשרואה דם ממש אין לתלות ולטהר כנ"ל. ב. להרמ"א אפילו רואה דם ממש טהורה דהואיל ונעקר מקורה תולין בחתיכות והוי כמכה שידוע שמוציא דם. והט"ז (ה) פליג על טעמו דאין כאן ענין למכה אלא כיון שאין המקור במקומו לא אסרה תורה דלא הוי דרך ראייה ולכן אפילו בשעת וסתה טהורה. ולהב"ח דין זה הוא דווקא בין וסת לוסת. והחור"ד מתיר דוקא כשנפלה החתיכה בשעת וסתה, אבל כשנפלה קודם, ובשעת וסתה ראתה דם טמאה (פ"ת ח', וטעמו דא"כ לא תטמא לעולם, ואטו כשנעקר מקצת מהמקור לא נשאר שום מקור ודמים כלל במקומו). ג. הב"ח והש"ך (ח) ס"ל דלמעשה אין להקל כלל אף בדם שבחתיכה מבוקעת כיון שגם דעת התוס' כרש"י דכשנוגע הדם בבשרה טמאה. (2) להרמ"א והט"ז (ה) אין צריכה. והב"ח והש"ך (ט) חולקים דצריכה לבדוק.

סעיף ב'

א. (1) בכמה ראיות נקבע וסת החודש ווסת הפלגה? (2) אשה שלא קבעה וסת, אחרי כמה ראיות צריכה לחשוש לוסתות אלו? (3) ובכמה פעמים נעקר וסת שנקבע או שלא נקבע?

ת. (1) ווסת החודש בג' ראיות, ווסת הפלגה בד' ראיות (שר"ע ס"ב וס"ו). (2) בראיה אחת חוששת לווסת החודש, ובשתי ראיות חוששת אף להפלגה (שר"ע). (3) קבוע נעקר בג"פ, ושאינו קבוע בפעם אחת (שר"ע).

ב. (1) מה ההיכוי תמצוי שוסת הפלגה נקבע בשלש ראיות? (2) אשה שקבעה וסת הפלגה ל-28 יום, האם חוששת להפלגה או לוסת השבוע?

ת. (1) כשראתה לימי השבוע כגון להפלגת כ"ב או כ"ח יום, הרי זה נקבע בג' ראיות (ש"ך י"ד). (2) אם ראתה גם בפעם הרביעית כך, כבר נקבע וסת להפלגה, ושוב אינה חוששת רק להפלגה ולא לימי השבוע, כ"ד החור"ד ובכ"פ הניח זה בצ"ל, ונ"מ כשהפסיקה או ריחקה ראיותיה (פ"ת ד').

סעיף ד'

ג. אשה החוששת לוסתה - הקבוע או שאינו קבוע או עונה בינונית - ועבר הוסת ולא הרגישה ולא ראתה, האם מותרת לבעלה או אסורה עד שתבדוק?

ת. קבוע וכן ער"ב שהוא כקבוע אסורה בלא בדיקה [ולעיל קפ"ד ס"ט כתב המחבר בסתמא דעת הר"ף והרמב"ם שמותרת, וי"א שאסורה עד שתבדוק]. ובאינה קבוע שעבר מותרת בלא בדיקה (שר"ע).

סעיף ה' - ז'

ד. (1) בכמה ראיות נקבע וסת הפלגה בדילוג, ווסת החודש בדילוג? (2) ולפ"ז אשה שראתה בט"ו בניסן, בט"ז באייר ובי"ז בסיון, למה היא חוששת - לרב ושמואל-ואיך נקטינן להלכה?

ת. (1) הפלגה בדילוג - לרב בד' ראיות, ולשמואל בחמש ראיות (ש"ך ח'). חודש בדילוג - לרב בג' ראיות ולשמואל בד' ראיות (שר"ע ס"ז) ונחלקו הראשונים - ר"ח והראב"ד פסקו כרב והרמב"ם והרמב"ן והרא"ש כשמואל (טור). ויש לחוש ולהחמיר (שר"ע). (2) לרב - חוששת אלא ליי"ח תמוז, י"ט אב, וכן לעולם (שר"ע). ולשמואל - חוששת ליי"ח תמוז משום הפלגה, וגם לער"ב (רע"א) [להט"ז (סקי"ז) ביום ל' לראייתה שהוא ט"ז תמוז. ולהש"ך (ל') ביום החודש שהוא י"ז תמוז], אבל אינה חוששת לווסת הדילוג שעדיין לא נקבע, ולהלכה שכתב המחבר לחוש ולהחמיר חוששת ליי"ח משום דילוג וגם חוששת לשאר ווסתות (ש"ך י"ט).

ה. היה לה וסת קבוע בי"ד לחודש או בי"ב, או שהיה לה וסת שאינו קבוע ואח"כ ראתה בט"ו בניסן, בט"ז באייר ובי"ז בסיון, האם נקבע לה וסת הדילוג, או שצריך עוד ראיה בי"ח?

ת. היה לה וסת בי"ד בין קבוע בין שאינו קבוע ואח"כ ראתה ט"ו ט"ז י"ז קבעה וסת הדילוג, אבל כשראתה בי"ב ואח"כ ט"ו ט"ז י"ז - לדעת הדרישה אם היה לה ווסת קבוע בי"ב נקבע לה ווסת הדילוג ע"י ראית ט"ו ט"ז י"ז, משא"כ בוסת שאינו קבוע צריך שיהא דילוג שזה בארבע ראיות. אבל הט"ז (ח') והש"ך (י"ח) חולקים, שאף בוסת הקבוע צריכה עוד ראיה בי"ח, ושכן דעת הטור והשו"ע, והיינו לשמואל כנ"ל, משא"כ לרב כבר קבעה לדילוג בג' ראיות.

ו. (1) האם יכולים לקבוע וסת הדילוג למפרע? (2) וסת הדילוג הוא רק כשדילגה יום אחד או אפילו כמה ימים? (3) אם מדלגת פעם יום ופעם יומיים וכדו', האם זה גם נחשב לוסת הדילוג.

ת. (1) להש"ך (ט') קובעת, ובכ"פ מפקפק שהוא מנגד להטבע (פ"ת ג'). (2) אפילו הרחיקה כמה ימים, בענין שהשוותה ראיותה (דלא כהרא"ה, ש"ך י"א). (3) אינה קובעת (ש"ך י"ב).

סעיף ח'

ז. אשה שראתה באופנים דלהלן, האם נקבע לה וסת - לרב ולשמואל - ולמתי חוששת; (1) ראתה בט"ו בניסן ובט"ז באייר, בט"ו בסיון ובט"ז בתמוז, בט"ו באב ובט"ז באלול? (2) ראתה בט"ו בניסן ובט"ז באייר ובי"ז בסיון, וחזרה וראתה בט"ו בתמוז, בט"ז באב ובי"ז באלול, וחזרה וראתה בט"ו בתשרי, בט"ז בחשוון ובי"ז בכסלו? (3) ראתה בט"ו בניסן, בט"ז באייר, בי"ז בסיון ובי"ח בתמוז, וחזרה וראתה בט"ו באב, בט"ז באלול, בי"ז בתשרי ובי"ח בחשוון, וחזרה וראתה בט"ו בכסלו, בט"ז בטבת, בי"ז בשבט ובי"ח באדר?

ת. (1) קבעה וסת ט"ו בחודש זה וט"ז בחודש שלאחריו וחזרה חלילה (ט"ז י', וש"ך כ"א) עיין לקמן דעת הפרישה ותורת השלמים. (2) קבעה וסת וחוששת ט"ו לחודש זה וט"ז לחודש זה וי"ז לחודש זה (שר"ע), והפרישה כתב דבעינן לשמואל עוד ראיה אחת בסדרה הראשונה, והש"ך (כ') חלק עליו. ובתוה"ש ס"ל שאין דברי הש"ך מוכרחים ויש להחמיר ולחוש לחומר שתי הדעות (פ"ת ו'). (3) נקבע לה וסת וחוששת לפי הסדר כל חודש יום אחד ט"ו ט"ז י"ז י"ח, (הפרישה הצריך ד"פ רק בפעם הראשונה).

סעיף ט'

ח. וסת הסירוג - שראתה בא' בניסן, בא' בסיון ובא' באב, האם נקבע לה וסת, ולמתי חוששת - לרב ולשמואל?

ת. הפרישה והט"ז (י"א) ס"ל דלרב נקבע בהכי, וחוששת לראש חודש לדילוגים, משא"כ לשמואל בעינן עוד ראיה, אבל הב"ח והש"ך (כ"ב) ס"ל דבאופן זה שראתה בר"ח ג"פ אע"פ שהוא לסירוגין קבעה לה וסת לכו"ע, [והט"ז עצמו בס"ק י"ב ג"כ כתב הכי וצ"ע].

סעיף י'

ט. 1) אשה שראתה בט"ו בניסן, בט"ז באייר ובי"ח בסיון, האם נקבע לה וסת? 2) ראתה אח"כ בי"ט בתמוז - האם נקבע לה וסת?

ת. 1) לא נקבע (שר"ע). 2) אע"פ שלא נקבע לה וסת לדילוג מ"מ נקבע לה וסת להפלגה של ל"ב יום (ש"ך כ"ג).

סעיף י"א - י"ב

י. האם חוששין לוסת הדילוג והסירוג לפני שנקבעו ומה הטעם?

ת. אינה חוששת (שר"ע סי"א וסי"ב), והטעם; לגבי סירוג - משום דסתם נשים וסתם כל שלשים (ש"ך כ"א), ולגבי דילוג - משום דלא שייך לומר כאן שהיום או מס' הימים גורמים (פרישה ס"ק כ').

סעיף י"ב

יא. 1) אשה שראתה בא' בניסן ובא' בסיון, למתי חוששת? 2) לא ראתה בא' בתמוז - למתי חוששת?

ת. 1) חוששת לא' תמוז משום יום החודש (שר"ע), ולהט"ז (י"ד) גם בל' סיון משום ע"ב. 2) המחבר כתב שאינה חוששת לר"ח אב והיינו מחמת חשש יום החודש, ומ"מ כתב החו"ד דיש לה לחוש לר"ח אב משום הפלגה (פ"ת ח').

יב. אשה שראתה בר"ח אדר, בר"ח ניסן, בר"ח סיון ובר"ח אב, האם הראיה של ר"ח ניסן מצטרפת לסירוג וקובעת וסת לסירוג או לא?

ת. מצטרפת, וקובעת וסת לסירוג (ש"ך כ"ו).

יג. 1) ראתה בר"ח שבט, בר"ח אדר, בר"ח ניסן, בר"ח סיון ובר"ח אב, האם באופן זה מצטרפת הראיה של ר"ח ניסן לסירוג וקובעת וסת לסירוג או לא? 2) ומאי שנא מהיה לה וסת ליום כ' ושינתה וראתה ביום כ"א ואח"כ ביום כ"ב ואח"כ ביום כ"ג?

ת. 1) אין ראית ר"ח ניסן מן המניין לקבוע וסת לסירוג, אלא קבעה לר"ח (ש"ך כ"ו). 2) התם שם דילוג עליה משא"כ הכא אין על ראית ר"ח ניסן שם סירוג אלא הוא וסת השווה (ש"ך כ"ו).

יד. 1) ראתה בר"ח ניסן, בר"ח סיון, בר"ח אב, בר"ח אלול ובראש השנה, האם חוששת לר"ח חשון משום ראש השנה, או לר"ח כסלו משום הסירוג? 2) ראתה בר"ח ניסן, בר"ח סיון, בר"ח אב שקבעה וסת לסירוג, ואח"כ לא ראתה באלול, בתשרי ובחשון, האם נעקר הוסת או חוששת לכסלו?

ת. 1) חוששת לר"ח חשון משום ראש השנה, ואח"כ גם לר"ח כסלו ור"ח טבת דנעקר וסת הסירוג ונקבע וסת השווה (פ"ת ז). 2) אינו נעקר וחוששת לר"ח כסלו ור"ח שבט, דצריכה לעקור בג' סירוגין (פ"ת ז).

סעיף י"ג

טו. לאיזה עונה חוששים באופנים דלהלן; 1) כשראתה שלש פעמים ביום והרביעית בלילה? 2) כשראתה פעם אחת ביום ואח"כ ג' פעמים בלילה? 3) כשראתה ג' פעמים ביום ואח"כ ג' פעמים בלילה? 4) כשראיתיה אינם מסודרות, פעמים היא רואה ביום ופעמים בלילה?

ת. 1) חוששת ביום ובלילה מפני חשש וסת הראשון, ומפני חשש השינוי שהוא האחרון. 2) לאחרונה בלבד. 3) לאחרונה בלבד. 4) חוששת לאחרונה בלבד (שר"ע).

טז. 1) אשה שראתה ראיה ראשונה בא' בניסן, לאיזה יום היא חוששת? 2) והאם חוששת גם לעונה בינונית? 3) ואיזה יום היא עונה בינונית?

ת. 1) לר"ח אייר, ופי' הט"ז (ס"ק י"ד) לשני הימים, הראשון שהוא יום שלשים משום ע"ב, והשני משום יום החודש, והש"ך (סק"ל) ס"ל שעונה בינונית הוא יום החודש וחוששת לא' אייר בלבד. 2) חוששת. 3) נחלקו הפוסקים; א. להב"י הפרישה הב"ח והט"ז, ע"ב הוא ביום ל' לראיתיה, ולפ"ז חוששת לל' ניסן ולא' אייר, וכשהחודש חסר שניהם ליום אחד, ואם החודש מלא חוששת גם ליום הקודם משום עונה בינונית. ב. החוות דעת ס"ל שהוא ביום ל"א לראיתיה, וא"כ הוא להיפך דכשהחודש חסר חוששת ליום החודש וגם ליום שלאחריו, משום עונה בינונית, וכשהחודש מלא שניהם ליום אחד. ג. לדעת הש"ך עונה בינונית הוא יום החודש ואינה חוששת אלא לא' אייר (פ"ת י').

יז. לדעה הסוברת דעונה בינונית היא יום החודש; 1) מה הנפק"מ בין עונה בינונית ליום החודש? 2) ובאיזה אופן שייך שתחשוש ליום החודש בלי עונה בינונית?

ת. 1) כשעבר יום החודש ולא בדקה ולא הרגישה מותרת בלא בדיקה, וע"ב דינה כוסת קבוע שאסורה עד שתבדוק (לעיל סעיף ד'). 2) אם ראתה בינתיים, או שיש לה וסת אחר קבוע

לדילוגים וצריכה עוד שתי ראיות בכדי לקבוע דילוג, דהיינו ל' ל"ב ל"ד ל"ו ל"ח, אבל הש"ך (מ"ב) השיגו, דאף אם ראיית כ' אינו עולה לחישוב ההפלגה כיון שאינו שוה מ"מ נחשב לראייה למנות ממנו וכשראתה בל"ו קבעה אף לשמואל.

כז. 1) אשה שהיתה רגילה לראות לעשרים יום, הגיע יום עשרים ולא ראתה, האם חוששת לעשרים יום מיום זה או לא? 2) ומה"ד בכה"ג בוסת החודש? 3) ומה הנפק"מ ביניהם?

ת. 1) להט"ז (ל"א) חוששת, ולהרש"ל אינה חוששת דאין זה עשרים אלא ארבעים, וכ"ד הש"ך בנה"כ, אלא דס"ל שאחר ג"פ נעקר. הט"ז מפרש דמה שלא ראתה פע"א היה במקרה ועדיין דמים יתירים יש בה ואורח בזמנו יבא לימי הפלגתו כדרכה. [ומה שאמרו בגמ' שאין חוששים מיום שהיתה ראויה לראות היינו כששינתה מכו' לל' דאמרינן כיון ששינתה לרחק אין חוששים שתקרב משא"כ הכא] (עיי' לקמן סכ"ז דעת הש"ך בס"ק ס"ה). 2) לכו"ע חוששת עד שיעקר ג"פ. 3) דיום החודש לא נשתנה, ויומא קא גרים, והרי שמו עליו, משא"כ בהפלגה.

כח. סכס בקצרה שש ההוכחות של הט"ז דמנינן מיום שהיתה ראויה לראות - דלא כמהרש"ל דמנינן רק מיום שראתה, ומה השיב עליהם הש"ך בנקודות הכסף?

ת. א. ז"ל הטור, ואם הפסיקה ולא ראתה משעבר עליה יום עשרים ובדקה ולא ראתה שוב אינה חוששת לעולם, חזרה לראות חוששת ליום כ' מראייה זו שעדיין לא נעקר וסת הראשון ממקומו בין אם פסקה מלראות או ששינתה בראיות שאינן שוות וכו' עכ"ל, ומדייק הט"ז דכי היכי דשינתה מיירי בג' עונות ה"נ תחילת דבריו ואם הפסיקה מיירי דווקא בג' עונות. והש"ך מיישב דאם הפסיקה מיירי בפעם אחת שהוא לשון הפסק, ובסוף דבריו שחזרה לראות אחר שפסקה מיירי בג' עונות דפסקה הוא לשון עמידה.

ב. הט"ז מקשה דלהרש"ל יש חילוק בין הפלגות ימים לחודש, והלא הטור כתב כעקירת וסת הפלגה כן עקירת וסת החודש. ומיישב הש"ך דלענין עקירה שניהם שוים כשלא תראה ג' עונות או ששינתה בג' ראיות שוות, אלא שאם לא תראה בהפלגת כ' אף שאינה נעקר [לענין אם תחזור ותראה שצריכה לחוש ליום כ'], מ"מ כ"ז שלא ראתה אינה חוששת, ובזה מיושב גם שאר דבריו כדלהלן.

ג. הט"ז מסתייע מדברי הטור דווסת הפלגה ווסת הימים שוים לענין שאין נעקרים בפחות מג'. ומיישב הש"ך דאע"פ שאינו נעקר מ"מ

להרשב"א והרמב"ן אם לא ראתה ג"פ ה"ז נעקר, ואף שחזרה וראתה בו פע"א, אינה חוששת, אבל הפרישה והש"ך בנה"כ פליגי ופי' דגם להרמב"ן אינו נעקר לגמרי בג"פ וחזור בפעם אחת].

כח. 1) אשה שראתה בהפלגת עשרים יום - קבוע או אינו קבוע - ושינתה פעמיים לשלושים יום ואח"כ שוב ראתה לעשרים יום, האם חוששת עדיין לשלושים? 2) ומה הדין באופן זה בוסת החודש, כשראתה בכ' לחודש - קבוע או אינו קבוע - ושינתה פעמיים לל' ואח"כ שוב ראתה בכ', האם חוששת עדיין לל' 3) ומה הדין אם ראתה שוב ליום ל' או להפלגת שלשים דהיינו עשרה ימים אחר העשרים, האם חוששת לו או לא?

ת. 1) כשראיית עשרים קבוע, חזרה לקביעותה, והותר שלשים (ש"ע). אבל אם אינו קבוע - להט"ז (ל"א) חוששת גם לשלושים דאין ראייה בשינוי זמן עוקר חשש שהיה עליה תחילה כ"ז שלא קבעתו, ולהש"ך (מ"י) אינה חוששת אלא לעשרים, דס"ל קצרה עוקרת ארוכה. 2) אם ראיית כ' אינו קבוע חוששת לל' פעם אחת שעדיין לא נעקר, וכשראיית כ' קבוע אינה חוששת לל' דחזרה לקביעותה (פ"ת כ"ח בשם הנה"ב), אבל החור"ד (פ"ת י"ב) ס"ל דבוסת החודש חוששת לשניהם כ"ז שלא נעקר דאפשר לה לקבוע וסת בתוך וסת. 3) בימי החודש שהיה לה וסת קבוע ושינתה פעמיים, ואח"כ חזרה לקבוע, ושוב שינתה, והיינו שראתה; כ' תמוז, כ' אב, כ' אלול, ל' תשרי, ל' חשוון, כ' כסלו, ל' כסלו, ה"ז נקבע ליום ל', ומ"מ חשש יום כ' עדיין קיים. ולענין הפלגה דהיינו שראתה 20, 20, 30, 20, 10 - להש"ך אינו נקבע הפלגת שלשים, כיון שהפסיקה באמצע והס"ט וחור"ד חולקים עליו, דבהפלגה אחרונה אינו נחשב הפסק (פ"ת י"ג) [החוות דעת ס"ל דקובעת לל' והס"ט ס"ל דאף שראיית כ' מפסקת שאין מחשבין ל' מראייה הקודמת לקבוע לל' מ"מ אינה עוקרת חשש של ל' אלא חוששת כשיגיע ל' לראייה האחרונה].

כו. אשה שהיה לה וסת ביום כ' ואח"כ שינתה ליום ל' ואח"כ ליום ל"ב ואח"כ ליום ל"ד האם קבעה וסת לדילוג וחוששת לל' - לרב ולשמואל, להב"י, להב"ח ולהש"ך, ומה הטעם?

ת. א. המחבר כתב שאינה חוששת לדילוג כ"ז שלא קבעתו, ומפרש הש"ך (מ"ב) דהיינו לשמואל, אבל לרב כבר קבעה וסת לדילוג וחוששת לל' כיון שדילגה שתי פעמים, וכיון דלדינא יש להחמיר כשתי הסברות ה"ה הכא. ב. הב"ח מפרש שאין כאן אלא דילוג אחד דראיית כ' אינו מן המניין כיון שאינו שווה

לחוש לוסת החודש או להפלגה או לעונה (בינונית? 2) כשחוששת - האם חוששת דווקא אם קפצה או אפילו ליום בלבד?

ת. 1) אע"פ שאין צריכה לחוש לכל פעם שתקפוץ כשלא אירע כן ג"פ, מ"מ חוששת לוסת החודש ולהפלגה, דכי בשביל שקפצה יגרע הא השתא נמי קפצה (ש"ד מ"ח), וה"ה שחוששת לעו"ב אא"כ יש לה וסת קבוע או שראתה בינתיים. 2) וסת החודש והפלגה דוקא ע"י קפיצה, ועו"ב בלא קפיצה, חוות דעת (פ"ת י"ט).

לא. ראתה ע"י הקפיצות בשעות מכוונות או בשעה קבועה אחר הקפיצה האם חוששת לכל העונה או רק לשעה ההיא?

ת. באופן שהיום אינו קבוע, והשעה קבועה, כגון שרואה בשעה ג' אחר הקפיצה, או שהקפיצות בשעה מכוונות כגון בשעה שישית מהיום, וקפצה באותה שעה, אינה חוששת רק לאותה שעה (פ"ת י"ט), דאתיא קביעותא דשעה ועקרה לה לוסת שאינו קבוע.

לב. אשה שראתה ג' פעמים ע"י אונס בימים שאינם קבועים האם קובעת וסת לקפיצות לבד?

ת. המחבר פסק כהתוס' והרשב"א שאינה קובעת אלא בצירוף ימים קבועים, [דלא כדעת הר"ז"ה והטור שקובעת לקפיצות לחוד].

סעיף י"ז - כ'

לג. 1) אשה שראתה ב' פעמים ע"י קפיצה ביום ידוע, ובפעם הג' קפצה יום לפני הראיה, האם קובעת וסת לימים לבד או לימים ולקפיצות יחד? 2) אשה שראתה ב' פעמים ע"י פיהוק ביום ידוע, ובפעם הג' פיהוק יום לפני הראיה, האם קובעת וסת לימים לבד או לימים ולפיהוק יחד? 3) ומה הנפק"מ ביניהם?

ת. 1) להרשב"א והטור תולין הראייה בקפיצה של אתמול וקבעה לימים ולקפיצות יחד, אבל הרמב"ם מחמיר דקבעה לימים לחוד, וכ"פ המחבר (ש"ד מ"ט), [ועיין לקמן קושיית הש"ד]. 2) בזה גם המחבר (סעיף כ') מודה שפיהוק של אתמול גרם לה, וקבעה וסת לפיהוק ולימים. 3) החילוק הוא דקפיצה הוא אונס, משא"כ פיהוק הוא טבע הגוף, לכן אמרינן דפיהוק של אתמול גרם לה משא"כ בקפיצה כיון שהוא אונס לא אמרינן כן (ט"ז ל"ב). [הש"ד (מ"ט) תמה על המחבר שלא הביא דעת הטור לתלות בקפיצה דאתמול, ואע"פ שהמחבר מחמיר שקובעת לימים לחוד אע"פ שלא תקפוץ מ"מ הוי חומרא דאתי לידי קולא לענין עקירה, דאם לא תראה ג"פ יעקר אע"פ שלא קפצה משא"כ להחולקים].

לד. 1) ראתה ג' פעמים ביום ידוע ע"י קפיצה ובפעם הרביעי ראתה יום אחר היום שקפצה האם קבעה וסת לימים לבד או

אינה חוששת לראיית מ' דאין ההפלגות שוות, וכיון שאינו נעקר אין צריכה לחוש אפילו לעונה בינונית.

ד. הט"ז מסתייע נמי מדברי תורת הבית, דבהפלגה שלא ראתה בשלישית אינה חוששת משמע דאחר שקבעה אפילו לא ראתה פעם אחת חוששת. והש"ך דוחה דכי היכי שכתב בתוה"ב לענין קבעה בכ' ואח"כ שינתה פעם אחת וראתה בל', מונה כ' מראיית הל' כיון ששנתה לרחק, א"כ ה"ה איפכא כשלא היה רגיל לבא ביותר מכ' ולא ראתה ליום כ' אינה חוששת ליום מ'.

ה. הט"ז תמה על חילוקו של הרש"ל הנ"ל בין הפלגה לחודש, דהא כי היכי שחוששת לר"ח ג"פ ה"נ בהפלגה, דאטו ראייה הקודמת גורמת לראיית הפלגה שאחריה, דמה שלא ראתה הוא דרך מקרה ויש בה עדיין דמים יתירים ואורח בזמנו בא לימי הפלגתה כדרכה. ומיישב הש"ך דבר"ח שייך לומר שתראה לימי ר"ח כדרכה אבל בהפלגה אף אם תראה אין זו הפלגת כ' אלא הפלגת מ'.

ו. הט"ז מדמה דין הפסיקה ג' עונות למה שכתב המחבר בסעיף ל"ד לענין וסת הפלגה אחר שעברו ימי עיבור והנקה שאם חזרה לראות אפילו פעם אחת חוששת לימי ההפלגה שהיתה למודה. והש"ך דוחה דהכא אחר ג' עונות נעקר הוסת שאף כשתראה אין צריכה לחוש לכ', [אלא אם תחזור לראות בהפלגת כ', שיחזור הוסת למקומו לכל דבר ואינה צריכה לחוש לעו"ב], משא"כ בעיבור והנקה לא נעקר הוסת אלא שאינה חוששת כיון שהיא מסולקת דמים לכן כשחזרה וראתה חוששת מיד.

סעיף ט"ז

כט. אשה שהיה לה וסת קבוע, ועברו ב' פעמים ולא ראתה בזמן וסתה, ואח"כ נתעברה ועברו ימי עיבור והנקה, ושוב הגיע זמן וסתה ולא ראתה, האם מצטרפת עקירה זו לשתי העקירות הקודמות שלפני עיבורה או שצריכה שוב ג' פעמים לעקור אותה?

ת. לדעת המחבר נחשב ג' עקירות, דכיון שצריכה לחוש אחר העיבור והנקה לוסת הראשון, גם לענין עקירה מחשב עקירה ומצטרף עם ב' הראשונות, ולדעת יש מגדולי המורים בלא"ה א"צ לחוש כ"ז שלא ראתה באותו וסת. ואם אח"כ שוב תראה באותו וסת לכ"ע בפ"א חוזר לקביעותה כיון שעדיין לא קבעה וסת אחר (פ"ת ט"ז).

סעיף י"ז

ל. 1) אשה שראתה פעם אחת או פעמיים ע"י אונס, כגון שקפצה וראתה, האם צריכה

לט. 1) אשה שפיהקה בר"ח ניסן וראתה למתי היא צריכה לחשוש? 2) פיהקה אח"כ בב' בסיון וראתה - למתי היא חוששת? 3) פיהקה וראתה ג"פ בימים קבועים - שקבעה לה וסת לפיהוק ולימים - והגיע היום ולא פיהקה או שפיהקה לא ביום הקבוע האם חוששת או לא?

ת. 1) חוששת לווסת הגוף כשתפחה, וכן חוששת לווסת הימים בפני עצמו (רמ"א בסי"ט, ושו"ע בסכ"א). 2) חוששת לווסת הימים גרידא, וכן לפיהוק בפני עצמו כי אינה יודעת איזה מהן תקבע (רמ"א בסי"ט, ושו"ע בסכ"א). 3) הב"י כתב שאינה חוששת כוסת קבוע אבל חוששת כוסת שאינה קבוע (הובא בט"ז ל"ו) ומהרמ"א (סי"ט) משמע שאינה חוששת כלל כיון שקבעה שניהם יחד, וכ"כ הדרישה הש"ך (נ"ו) והט"ז (ל"ו). אבל החור"ד פ"י דהרמ"א מודה בבא העת שחוששת בלא המיחוש (פ"ת כ"ד).

סעיף כ"א

מ. אשה שפיהקה פעם אחת בר"ח וראתה ואח"כ פיהקה באמצע החודש ולא ראתה האם מותרת לבעלה או אסורה עד שתבדוק ומה הטעם?

ת. המחבר כתב שאסורה עד שתבדוק, ומפרש הט"ז (ל"ה) דאע"פ שבווסת שאינה קבוע פסק לעיל סעיף ד' דאם לא בדקה ולא ראתה כיון שעברה עונתה מותרת, הכא גרע טפי כיון שטבע האשה לפהק בשעת ראייתה או סמוך לו הוי ריעותא לפנינו, שהיא טמאה. אבל הש"ך בנה"כ מפרש דאם עבר זמן מופלג אחר הפיהוק ולא הרגישה מותרת כיון שאינה קבוע, והא דאמר אסורה עד שתבדוק היינו דווקא בסמוך אחר הפיהוק, ולעיל ס"ד שאמר אם עברה עונתה מותרת היינו אפילו בסמוך לו כיון שעבר זמנו.

סעיף כ"ג

מא. ראתה ג"פ ע"י וסת הגוף, אבל כל ראייה היתה ע"י סוג מיחוש אחר, כגון שפיהקה פעם אחת, נתעטשה פעם אחת, וראשה ואבריה כבדים עליה פעם אחת, האם קבעה וסת הגוף או לא?

ת. אין מצטרפים (רע"א, והקשה למה לא כתבו אופן זה בשו"ע).

מב. אשה שרואה ע"י אכילת דברים מסויימים, האם קובעת וסת למאכלים אלו לבד אף אם אינם בימים קבועים או דוקא אם וסת זה בא בימים קבועים?

ת. י"א (רשב"א) שמקרי ראייה ע"י אונס כקפיצה ואינה קובעת אלא עם הימים, וי"א (תוס') שדינו כמקרי הגוף וקובעת בלא ימים שוים, משום

לימים ולקפיצות? 2) ראתה בכל הג' פעמים יום אחר יום הקפיצה, האם קבעה וסת לימים לבד או לימים ולקפיצות? 3) ראתה ב' פעמים ע"י קפיצה ביום ידוע ובפעם השלישית קפצה כמה ימים לפני הראיה האם בכה"ג גם תלינן הראיה בקפיצה או רק כשהראיה היא יום אחד אחר הקפיצה?

ת. 1) תליא בפלוגתא שהביא הט"ז (ל"ו), דלדעת המחבר קבעה לימים דאגלאי מילתא דיומא קא גרים, ולהרמ"א לא קבעה אלא להרכבה, חור"ד (פ"ת כ'). 2) קבעה לימים לבד. 3) לכו"ע לא תלינן הראיה בקפיצה, נר"ב (פ"ת כ').

לה. אשה שקפצה והתחילה לפהק וראתה - האם וסת הקפיצות ווסת הפיהוק מצטרפות להקבע יחד?

ת. בכרתי ופליתי נסתפק בזה אם וסת שבא ע"י אונס נקבע דוקא בצירוף ימים, או גם עם וסת הגוף, והיינו באופן שבכל אחד לבד אינה רואה רק בצירוף שניהם (פ"ת י"ח).

לו. ראתה ג' פעמים ע"י אונס בימים קבועים; 1) האם קבעה וסת? 2) והאם חוששת לכל העונה או רק מעת שקפצה? 3) ואיך נעקר כזה וסת?

ת. 1) קבעה (שו"ע). 2) להט"ז (ל"ט) רק מעת שקפצה, ולהש"ך (נ"ו) כל העונה (כ"כ הסד"ט כ"ט, אבל החור"ד ס"ק כ"ה פירש גם להש"ך דוקא לאחר הקפיצה). 3) ע"י שיגיע ג"פ יום הוסת, ותקפוץ ולא תראה (ש"ך נ').

לז. אשה שקבעה וסת להפלגה ולקפיצות או להפלגה ולפיהוק - וראתה ראייה באמצע ההפלגה, האם חוששת להפלגתה הראשונה מהראיה עם הקפיצה או עם הפיהוק, או מהראיה האחרונה?

ת. חוששת להפלגתה הראשונה מהראיה עם הקפיצה או עם הפיהוק, דכאן אמרינן דדווקא ההפלגה מהראיה שביום הקפיצה גורם הראיה שאחריה (פ"ת כ"א).

לח. 1) האם אשה קובעת וסת ע"י מקרים שיארכו בגופה - כשאינם בימים קבועים? 2) ומאי שנא מוסת הקפיצות?

ת. 1) קובעת וסת לכו"ע (ש"ך נ"ה). [היינו אף שהמחבר פסק כהרשב"א לגבי קפיצות, מודה בזה. אך להרמב"ם אינה קובעת אלא ביום קבוע כמש"כ בב"י (ד"ה ודע שזה שכתב) בשם הרה"מ שאין כאן שני וסתות חלוקים אלא שבוסת קבוע באים מקרים אלו או אחד מהם]. 2) פיהוק הוא מצד טבע האשה להיות כן משעת ראייתה ממותרי הליחה שבה, משא"כ קפיצות הוי אונס (ט"ז ל"ב).

[כפסק הרשב"א דלא כהר"ה שמתיר מיד אחר הוסת]. (4) בנה"כ ר"ל דלהראב"ד אסורה רק בשעת הווסת ומסיק למעשה כהרשב"א דאסורה כל העונה.

סעיף כ"ז

מה. תינוקת שלא הגיע זמנה לראות בכמה ראיות היא קובעת וסת, בשתיים או בשלש או בארבע, לרבי ולרבי שמעון בן גמליאל, בוסת החודש ובוסת הפלגה ומה הטעם?

ת. קובעת וסת כשאר נשים, ג"פ בשאר ווסתות, וד"פ בווסת הפלגה, בין לרבי דס"ל ב"פ היו חזקה ובין לרשב"ג דאיפסקא הלכתא כוותיה דג"פ היו חזקה, ומפרש הרשב"א דלרבי ראייה ראשונה הוא מקרה ואינו ראוי להצטרף, ולכן בעינן עוד ב"פ, ולרשב"ג שתי ראיות אחרונות מגלות על הראיה הראשונה שראייה גמורה היתה ולא מקרה (ב"י ד"ה ואחר כך כתב). [כ"ד הרשב"א, אבל לרש"י כל זה אליבא דרבי, דלרשב"ג דהלכתא כוותיה אין ראייה ראשונה ראויה להצטרף, שאינה אלא במקרה ובעינן עוד ראייה, וכן נחלקו בסי' ק"צ ס"ב מאימתי נטמאת בכתמים].

מו. תינוקת שלא הגיע זמנה לראות וראתה האם חוששת לראיה זו קודם שקבעתה או אינה חוששת עד שתקבע אותה, באופנים דלהלן: (1) כשראתה ראייה ראשונה בחייה? (2) ראתה ג' פעמים ואח"כ עברו ג' עונות שלא ראתה בהן, ולסוף תשעים ראתה ראייה אחת? (3) ראתה ראייה נוספת אחר הראיה שלסוף תשעים כמו שהיתה רגילה לראות לפני שהפסיקה? (4) ומאי שנא ממעוברת ומינקת? (5) ראתה ג' פעמים בזמנים שונים ולא קבעה וסת האם חוששת לוסת שאינו קבוע?

ת. (1) אינה חוששת (ט"ז מ"א). (2) אינה חוששת אפילו חשש בעלמא עד שתחזור ותקבענו ג"פ, לפי שאינה בת דמים ונתגלה שדמים הראשונים מקרה היה (שר"ט). [כ"ד הרשב"א, והב"י מדייק מהטור שחוששת כוסת שאינו קבוע] (3) אינה חוששת עד שתחזור ותקבענו ג"פ כנ"ל (שר"ט). (4) מעוברת ומינקת שאני שהן ראיות לראות אלא שמקרה העיבור וההנקה מעכב על ידן, הלכך אף על פי שאינה קובעת וסת חוששת מיהא לראיה שראתה בתוך ימי העיבור וההנקה, אבל קטנה שאינה ראויה לראות מצד טבעה אינה חוששת. וטעם זה שייך נמי בזקנה שנתלקו דמיה (ב"י ד"ה אבל קשה). (5) ה"ט"ז (מ"ג) ס"ל דחוששת, ובנקה"כ חולק וס"ל כפי שכתבו הטור המחבר והרמ"א בסתמא, שאינה חוששת לוסת שאינו קבוע כלל.

מז. תינוקת שלא הגיע זמנה לראות וראתה ג' פעמים, ואח"כ עברו עליה ג' עונות וראתה לתשעים יום, ואח"כ ראתה עוד שתי ראיות - לתשעים יום או לצ"ב או לשלושים

שאכילת שום לא חשיב אונס כמו טורח של קפיצה, והרמ"א הביא ב' הדעות ולא הכריע.

מג. (1) אכלה שום וראתה, אכלה בצל וראתה, אכלה פלפלן וראתה - האם מצטרפים כולם לקביעת וסת לאכילת דברים חמים? (2) שתי פעמים אכלה שום וראתה, ובפעם השלישית אכלה בצל וראתה, האם מצטרפים לקביעות וסת? (3) אכלה שום ג"פ וראתה - האם קבעה רק לשום או לכל הדברים החמים? (4) קבעה וסת ע"י אכילת שום ובצל ופלפלן כנ"ל, ואח"כ אכלה שאר דברים חמים ולא ראתה - האם נעקר הוסת הנ"ל? (5) ואם אכלה אח"כ שום ג"פ ולא ראתה האם נעקר כל הוסת או רק אכילת שום?

ת. (1) מצטרפים, כמו בשור שנגח שור חמור גמל דהוי מועד לכל (רע"א). (2) אין מצטרפים (רע"א). (3) קבעה רק לשום, כמו נגח שור ג"פ דהוי מועד רק לשוורים (רע"א). (4) אע"פ שנעקר מאכילת דברים חמים, לא נעקר מאכילת שום ובצלים ופלפלן (פ"ת). (5) נעקר כל הוסת, דכיון שנעקר מין אחד מהמינים שנתחזקה על ידן נתבטלה כל החזקה ונעקר הכל (פ"ת).

סעיף כ"ד - כ"ה

מד. אשה שיש לה וסת הגוף, שאינו קבוע או קבוע, בימים קבועים או שאינם קבועים, מתי חוששת לוסתה? (1) כשהראיה מובלעת בתוך וסתה? (2) כשהראיה מתחלת קודם הוסת? (3) וכשהראיה נמשכת אחרי הוסת? (4) יש לה וסת קבוע לסימנים והראייה אינו קבוע האם דינה כוסת ימים לאסור כל העונה?

ת. (1) בווסת הגוף קבוע ללא יום קבוע - רגילה לראות בתחילתו אסורה כל זמן המשכת הוסת ואח"כ מותרת אפילו באותה עונה, ואם רגילה לראות בסופו אינה אסורה אלא בסופו. ובווסת הגוף בימים קבועים - אע"פ שפסק לעיל בסעיף י"ט שאינה חוששת אלא לשניהם יחד מ"מ כתב הב"י שחוששת כוסת שאינו קבוע (ט"ז ל"ה), ולכן פסק כאן שאסורה כל עונת הוסת כמו וסת ימים גרידא, [ונחלקו לדעת הרמ"א - ה"ט"ז והש"ך פירשו שאינה חוששת כלל אלא לשניהם יחד, והחור"ד פירש דמודה הרמ"א בבא העת גרידא שחוששת כוסת שאינו קבוע כנ"ל ס"ט] והטעם שמא יארע המקרה, וכ"כ בנה"כ שאסורה כל העונה. אבל ה"ט"ז (ל"ט) ס"ל דבימים קבועים אסורה מתחילת הוסת עד סוף העונה, וקודם התחלת הוסת מותרת גם באותה עונה, ובימים שאינם קבועים אחר גמר הווסת מותרת אפילו באותה עונה. (2) אסורה עונה שלפניו וכל הוסת, ואפשר אף עונה שלאחריו (ש"ך ס"א). (3) אסורה מתחילת הוסת עד סוף עונה אחת כ"פ המחבר,

יום, האם קבעה וסת להפלה או לא, ומה הטעם?

ת. ראתה עוד שתי ראיות - לתשעים יום, נתגלה שדילוג הראשון אינו סילוק דמים, אלא שינוי וסת, ולכן ראייה אחרונה שראתה קודם שהתחילה לפסוק מצטרפת לשלש ראיות אחרונות, ונמצאו ארבע ראיות ושלש הפלגות שוות ביניהן, וקבעה וסת לתשעים יום. אבל ראתה לצ"ב או לשלושים יום, שאינה קובעת וסת א"א לצרף הראיות שראתה קודם שהפסיקה שהרי אינו שווה לדילוג (שר"ע).

מח. אשה שהיה לה וסת החודש בסירוג, שראתה בא' בניסן, בא' בסיון ובא' באב, או שהיה וסת הפלגה מארבעים יום לארבעים יום, כמה זמן צריך לעבור שיעקרו וסתות אלו; 1) בתינוקת? 2) בגדולה?

ת. 1) כל שלא ראתה תשעים יום חזרה לקדמותה (ש"ד סי"ה). 2) צריכה לעקרו בששה חדשים, דהיינו ג' ראשי חדשים בסירוג שלא תראה. ולענין וסת הפלגה; א. להש"ך (ס"ה) צריכה ג"פ ארבעים יום שלא תראה, היינו שלא תראה מאה ועשרים יום. [ובנה"כ על הט"ז ס"ק ל"א כתב דאע"פ שאינה חוששת לשמונים כיון שאין ההפלגות שוות מ"מ אינו נעקר² בפחות מג"פ. ב. הט"ז (ל"א) ס"ל דאחר מאה ועשרים יום אע"פ שנעקר לענין שאין חוששת לפעם רביעית ארבעים, דהיינו יום המאה ושישים, מ"מ אם שוב תראה אף בזמן אחר חזרה לוסתה וחוששת לארבעים כמו מעוברת שחוזרת לוסתה. ג. הט"ז שם בשם הרש"ל כתב, דאף בפעם הראשונה שלא ראתה ביום ארבעים אינה חוששת שוב לשמונים, דהרי וסתה לארבעים ולא לשמונים ולכן רק כשתחזור ותראה חוששת ממנה ארבעים.

מט. תינוקת שראתה ג"פ להפלגת 25 יום, ואח"כ עברו ג' עונות שלה דהיינו 75 ימים, ולא ראתה, וכעבור 5 ימים דהיינו לשמונים יום מהראייה האחרונה ראתה, האם חוששת לראיה זו או לא?

ת. כיון שלא פסקה ג' עונות בינוניות דהיינו צ' יום אלא ג' עונות שלה, חוששת לראייתה, או לעונה בינונית כשאר נשים, ואם אח"כ חוזרת ורואה באותן עונות קטנות פעם א' חוששת להן (ש"ד סי"ו).

נ. האם אשה קובעת וסת בימי נידות ובימי זיבות ממעיין סתום או ממעיין פתוח, מדין התלמוד ובזמננו, להחמיר או להקל?

ת. מדין התלמוד אין האשה קובעת וסת בימי נידות ולא בימי זיבות, בד"א שראתה ראייה הראשונה ממעיין פתוח, אבל אם ראתה ב"פ הראשונים ממעיין סתום, כגון שראתה ב"פ בר"ח ובפעם הג' ראתה בכ"ה בחודש ובר"ח, אע"פ שראייה השלישית היתה תוך ימי נידותה קובעת בר"ח, דראיית כ"ה בחודש דמים יתירים נתוספו בה ומיהר לבא, וחוששת נמי ליום כ"ה שהקדימה בו שמא תקבע וסת אחר. וכתב הרמב"ן כיון שהאידנא נהגו שלא להפריש בין ימי נדה לימי זיבה ה"נ לענין קביעות וסת אין חילוק וקובעת וסת בכל הזמנים (טור). ומ"מ כתב הש"ך בנקה"כ י"ב שאינה קובעת להקל בימי נדות וזיבות [ובתוה"ש כ"ז חלק עליו דאין להחמיר בוסתות דרבנן כולי האי].

סעיף כ"ט

נא. ממתני יש לאשה דין זקנה - שאם עברו ג' עונות ולא ראתה, הרי היא מסולקת דמים ואינה חוששת לוסתה הראשון, האם דווקא כשקורין לה זקנה בפניה או אפילו שלא בפניה, ואינה בושה או אינה מקפדת, ואיך פוסקים להלכה, ומה הטעם?

ת. רבי יהודה ס"ל כל שחברותיה אומרות עליה זקנה היא ורבי שמעון אומר כל שקורין לה אמא ואינה בושה ונחלקו אליבא דר"ש, רבי זירא ורבי שמואל בר רב יצחק חד אמר כל שאינה בושה וחד אמר כל שאינה מקפדת היינו שאינה ראויה להקפיד, וכתב הב"י דהלכה כר"ש וכמ"ד כל שאינה מקפדת, והיינו לקולא דהא אמרו איכא בינייהו בושה ואינה מקפדת להלכה; פסקו הטושו"ע שאם קורין לה אמא בפניה ואינה חוששת, הוי זקנה, (כמ"ד אינה מקפדת) והיינו אע"פ שהיא מקפדת כיון שראויה שלא תקפיד, (ב"י ורמ"א). אבל הט"ז (מ"ו) מפרש דעת הטור והשו"ע שכתבו אינה חוששת דפסקו כמ"ד שאינה בושה ולפ"י מחמיר דלא מקרי זקנה עד שלא תחוש כלל אפילו בדרך בושה (עיין תוה"ש נ"ד).

סעיף ל"ב

נב. מדיני קביעות וסת בתוך וסת; 1) אשה שראתה ג' פעמים בראש חודש ובב' לחודש - לאיזה יום קבעה וסת? 2) ראתה ג"פ בראש חודש וברביעית ובחמישית ובשישית ראתה בראש חודש ובב' לחודש - לאיזה יום קבעה וסת? 3) ראתה ג"פ בראש חודש ובב' לחודש - לאיזה יום קבעה וסת? 4) ראתה ג"פ בראש חודש וברביעית ובחמישית ובשישית ראתה גם בכ' וגם בראש חודש - לאיזה יום קבעה וסת?

² אינ' אפ"ן אפ"ן חולשת מוטעם אפ"ן זה הפלגת ארבעים אפ"ן אפ"ן חולשת. הא"ק נאמר פאמה וצ"ח, הרי לא היה ד"ס ארבעים.

וסד"ט), בין הפילה רוח (חוות דעת) יש לה דין מינקת (פ"ת ל').

נה. מעוברת ומינקת; (1) האם חוששות לוסתה שהיה לה קודם? (2) האם חוששות לראיה שראו בימי עיבורה או מינקתה - ליום החודש או להפלגה או לעונה בינונית? (3) האם קובעת וסת בימי עיבורה או מינקתה, להחמיר או להקל?

ת. (1) מעוברת לאחר ג' חדשים הרי היא כחולה דראשה ואבריה כבדין עליה ודמיה מסולקין, וה"ה מינקת כיון דאיבריה מתפרקין, אין חוששין לוסתן שהיה להם קודם, ואפילו שופעות ורואות דם באותן עונות, אינו אלא מקרה ואח"כ אינה חוששת לוסת זו (שר"ע סעיף ל"ד, וב"י ד"ה כתב הרשב"א) [דלא כרבי יוסי דבעי שיעברו ג' עונות]. (2) חוששות ליום החודש ולהפלגה, אבל לעונה בינונית, כיון שיש לה וס"ק א"צ לחוש, ועדיפי מאשה שיש לה וסת קבוע כיון שהיא מסולקת (פ"ת ל"א). [ולהרשב"א אינה חוששת כלל, אלא שחשש לגדולי המורים, עיין טור]. (3) אינה קובעת להחמיר שיהא צריך ג"פ לעקרו [כ"ד הרשב"א ועוד ראשונים, דלא כהרמב"ן דס"ל דקובעת וסת, חוץ מימי טוהר שאינה קובעת אלא להחמיר]. אבל להקל קובעת דא"צ לחוש מספק לימי החודש והפלגה אלא למה שקבעה, סד"ט. (פ"ת ל') ולהרמב"ן קובעת וסת בימי עיבורה ומינקותה ואינו ממעט אלא ימי טוהר ואין הלכה כן (ש"ך ע"ג).

נו. עברו ימי עיבור והנקה, האם חוששת לוסתה שהיה לה קודם עיבורה; (1) כשהיה לה וסת קבוע? (2) כשהיה לה וסת שאינו קבוע?

ת. (1) חוששת. (2) אינה חוששת (פ"ת ל"ב).

נז. כשחוששת לוסתה הקודם, ממתי חוששת - מיד אחר שכלו כ"ד חודש או כשראתה פעם אחת או כשראתה שתי פעמים, לדעת הרשב"א, הרמב"ן וגדולי המורים, ואיך נפסק להלכה; (1) בוסת החודש? (2) בוסת הפלגה? (3) בוסת הגוף?

ת. (1) א. להרשב"א חוששת מיד וכן פסק המחבר. ב. להרמב"ן אחר שתראה פעם אחת, וכן נוטה דעת הש"ך (ע"ה). ג. לדעת יש מגדולי המורים אחר שתראה באותו יום, (טור). (2) להמחבר והש"ך אחר שתראה פעם אחת, ולגדולי המורים אחר שתראה באותו הפלגה. (3) כשאינו שומר יחס ימים אלא בא באיזה יום שיזדמן חוששת מיד (שר"ע), ואם בא לזמן ידוע, תלוי בפלוגתא כנ"ל.

נח. כשראתה פעם אחת כמו שהיתה למודה לראות, האם נעקר בפעם אחת או שצריך ג' פעמים לעקרו?

ת. צריך ג"פ לעקרו (ש"ך ע"ד).

ת. (1) להט"ז (מ"ז) קבעה שניהם, ולהש"ך (ע"ב) לא קבעה אלא של ראש חודש, דבשני ימים רצופים הולכים תמיד אחר תחילת הראייה. (2) להט"ז קבעה שניהם, ולהש"ך לא קבעה אלא של ראש חודש, דבשני ימים רצופים הולכים תמיד אחר תחילת הראייה. (3) קבעה שניהם. ואף שכתב הש"ך (ע"ב) בשם הראב"ד שאינה קובעת מתחילה בימי זיבה, כבר כתב הטור שכן הוא מדין התלמוד אבל האידנא כתב הרמב"ן נהגו שלא לחלק וכ"כ הש"ך (ע"א) דלדין קובעת (ועיי"ע תוה"ש כ"ג). (4) קבעה שניהם (שר"ע).

נג. אשה שקבעה וסת ע"י שראתה ג' פעמים בראש חודש, ואח"כ ברביעית ראתה בעשרים לחודש, האם חוששת לראייה זו; (1) כשראתה אח"כ בראש חודש? (2) כשלא ראתה אח"כ בראש חודש? (3) ומה הטעם?

ת. (1) א. הנו"ב מסתפק אם צריכה לחוש קודם שתקבענו, דכיון שיש לה וסת קבוע א"צ לחוש לאינו קבוע (פ"ת כ"ח). ב. להחור"ד חוששת גם לכ', דשני וסת החודש אינם סותרים זה את זה ואפשר שיתקיימו שניהם (פ"ת י"ב). ג. ראתה שתי פעמים ברי"ח ובשלישית בכ"ה ובר"ח, כתב הטור דחוששת גם לכ"ה ומפרש בנה"כ דראיית רי"ח השלישי לא חשיבי דמים גמורים מאחר שהיה ממעיין פתוח. (2) ודאי חוששת כיון ששינתה. (3) הנו"ב ס"ל דכשיש לה וס"ק אינה חוששת לאינו קבוע, אלא שנסתפק דאפשר שלא אמרינן כן אלא באופן דהוסת שאינו קבוע היה בעת שלא בא הקבוע, וכיון שהגיע הקבוע אמרינן דחזר הוסת למקומו, משא"כ כשהגיע וסת שאינו קבוע בעת שהיה גם הקבוע אפשר דיש לחוש לו. והחור"ד ס"ל הטעם שחוששים רק לקבוע היינו באופן שא"א שיתקיימו שניהם כגון חודש והפלגה, אבל בשני וסת החודש חוששים לשניהם (פ"ת כ"ח).

סעיף לג ל"ד

נד. (1) מעוברת, מאיזה זמן יש לה את הדינים של מעוברת, ומה הטעם? (2) מינקת - האם תלוי ביניקת הולד או בכ"ד חודש, ומה הטעם? (3) אשה שהפילה נפל או רוח האם יש לה גם דין מינקת?

ת. (1) אחר ג' חדשים שלמים, משום שהיא כחולה ודמיה מסולקת (ב"י בשם הרשב"א) [דלא כרבי יוסי דלא חשיב לה מסולקת אא"כ פסקה מדם ועברו עליה ג' עונות]. (2) בכ"ד חודש דמתוך צער לידה איבריה מתפרקין ודמה מסתלק [כר"י ור"ע], דלא כר' מאיר דתלוי בהנקה. (3) בין הפילה נפל (כר"פ

3 צ"ח פרי דעה סבורי כס"ף מ"ז ספירי כן, והביא בשם התוס' א"א שכתב אופכא דכה"ל לא קבעה אלא כר"ח כיון שהוא שני ימים רצופים אא"כ קבעה תחילה כר"ח.

4 צ"ח פרי דעה סבורי כס"ף מ"ז ספירי כן, והביא בשם התוס' א"א שכתב אופכא דכה"ל לא קבעה אלא כר"ח כיון שהוא שני ימים רצופים אא"כ קבעה תחילה כר"ח.

נט. "ארבע נשים דיין שעתן, תינוקת וזקנה, מעוברת ומינקת" (נדה ז. 1) במה חמור דין הזקנה מדין הקטנה? (2) במה חמור דין מעוברת מדין זקנה? (3) ובמה חמור דין מינקת מדין מעוברת?

ת. 1) זקנה מטמאה בכתמים (פ"ת קצ"א ב' עיי"ש מש"כ בשם הפנים מאירות). ועוד שאם תחזור לראות כפי שהיתה רגילה, בוסת הפלגה בשתי ראיות, ובשאר וסתות אפילו בפעם אחת חוזרת לקדמותה, שהרי נתגלה שדילוג הראשון לא סילוק דמים הוא אלא מקרה, משא"כ קטנה שפסקה ג' עונות אף שחזרה לראות אינה חוזרת לקדמותה עד שתחזור ותקבענו (סעיף כ"ז ול"א). 2) מעוברת אם תראה חוששת לראייתה כוסת שאינו קבוע, כיון שיש לה דם אלא שהעובר מעכב, משא"כ בזקנה שאינה חוששת לוסת שאינו קבוע כיון שאין לה דם בטבע (ט"ז מ"ח). ועוד דמעוברת אחר שכלו ימי עיבורה חוזרת לוסתה מיד [ואף להש"ך שמצדד כהרמב"ן חוזרת אחר ראייה אחת, משא"כ זקנה אינה חוזרת לחוש עד שתראה באותן עונות שהיתה רגילה]. 3) [בשיעורי שבט הלוי בסעיף ל"ג לענין מינקת, דבזמננו נשתנו הטבעים ורואות דם אחר כמה חדשים מהלידה, ויש לחוש לחומרא ובפרט כשפוסקת להניק].

השבח והודאה להשם יתברך שהגיעני עד הלום, מודים אנחנו לפניך
ששמת חלקנו מיושבי ביהמ"ד ולא מיושבי קרנות, עד הנה עזרונו
רחמיך ולא עזבונו חסדיך,

ובתפילה על העתיד, אל תטשנו ה' אלוקינו לנצח, ותזכנו ללמוד וללמד
לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה, אחת
שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם
ה' ולבקר בהיכלו.

ובזאת הנני למודעי שלא נכתבו הקונטרסים לסמוך עליהם למעשה
ח"ו אלא ללמוד ולשנן ההלכות, ואם רואים איזה טעות ח"ו נא
להודיעני לתועלת הרבים